kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

yıl: 1 sayı: 19 16 kasım 1976 salı 150 kuruş

MC İKTİDARI VE PARTİLER

Genel Başkan
Behice BORAN

Türkiye ekonomik bir bunalım içinde olduğu kadar siyasal bir bunalımın da içindedir. Kurulup iktidara geldiğinden beri iç çekişmelerle sarsılan, bir türlü «tam iktidar» olamayan MC koalisyonu hükümetinin gidici mi, kalıcı mı olduğu son günlerin en çok tartışılan konusudur. Ama siyasal bunalım açısından üzerinde pek durulmayan bir başka durum daha var. O da, burjuva partilerinden her birinin toplumsal yapıda yerine, sınıfsal rayına tam oturamamış olmasıdır.

MC'nin akıbeti konusunda yorumlar daha çok gidici olduğu noktasında toplanıyor. Bunda belirleyici unsurun MSP olduğunda herkes birleşik. MSP koalisyondan ayrılma işaretleri veriyor, ama bu işaretler, ileri sürdüğü talepleri Demirel'den koparmak için bir baskı aracı olarak mı veriliyor, yoksa MSP gerçekten koalisyondan ayrılmayı düşünüyor, planlıyor mu?

Bizce bu sorunun cevabı mutlaka ya biri, ya öteki olmak zorunda değildir. Her ikisi de olabilir. MSP hem 1977 yılı bütçesinin hazırlıkları sırasında istediği ödünleri elde etmek çabasında, hem de bütçe geçtikten sonra koalisyondan ayrılma niyetinde olabilir. İstediklerini elde edip bütçeyi geçirdikten sonra MSP için koalisyonu sürdürmekte pek bir yarar kalmıyacaktır. Buna karşılık, Demirel'in iktidardan düşüp hakkında soruşturma dosyalarının açıldığı, MSP'nin ise, bir «seçim hükümeti» içinde iktidarda kalabildiği şartlarda seçime gidilmesi sayısız yararlar sağlayacaktır bu parti için... MSP koalisyonu bozarsa içindeki 17 veya 21 milletvekili muhalefet gurubu partiden ayrılır iddiası da pek geçerli değildir.. Bu gurup seçim şansı azalan MSP'den ayrılıp seçim şansı yükselen AP'ye geçmeğe hevesli olabilir; ama iktidardan düşmüş, seçim şansı azalmış olan AP'ye geçmeye, hele MSP yeni kurulacak hükümette de yerini korursa, hiç de istekli olmıyabilir. Kaldı ki, AP' de milletvekili olma olanağını elde edebilecekleri de hiç garantili değildir. Ayrıca, MSP merkez yönetiminin bu muhalefetten olan kişileri parti yönetim kademelerinden uzaklaştırmış olması Erbakan gurubunun bunlardan çekinmediğinin de işaretidir.

Mart ayından sonra bir «seçim hükümeti» kurulması konusunda CHP, MSP ve DP'nin anlaşması zor olmaz.

Politik görüş ayrılıkları, karşılıklı çıkar hesapları kısa süreli ve seçimle sınırlı bir hükümetin kurulmasında önemli rol oynamaz.

MC iktidarının sürüp süremiyeceği konusunda onu oluşturan partiler —özellikle AP ile MSP— arasındaki çekişme ve uyuşmazlıklar etken olmakla beraber, asıl belirleyici faktör bunlar değildir. Büyük burjuvazi, MC' nin oluşturulmasında ve iktidara getirilişinde olduğu kadar bugün de bu iktidarın sürdürülmesinde aynı derecede kararlı olsa, çekişmeler bir uzlaşma çizgisi üzerinde az çok durulur ve koalisyon sürer. Ama defalarca belirtmiş olduğumuz üzere, büyük burjuvazinin kendisinde bir ayrışma ve CHP'yi bir iktidar partisi alternatifi olarak görme eğilimi belirmiştir ve büyük burjuvazi bütünüyle MC iktidarının politikasından ve «icraat» ından hoşnut değildir; hükümetten yakınmalar ve talepler durmadan tekrarlanmaktadır. MC'nin sallantısının esas nedeni büyük burjuvazinin bu ikili, tereddütlü durumunda yatmaktadır. MC'nin üzerine oturduğu sınıfsal zemin sallantılı olunca, koalisyon partileri arasındaki çekişmeler büsbütün boy atmakta ve koalisyonu tehlikeli biçimde sarsıcı niteliğe bürünmektedir.

Bir bütün olarak MC'nin sınıfsal dayanağı ile bağlantısı sıkı ve sağlam olmadığı gibi, onu oluşturan partilerin her biri de sınıfsal temeline sıkıca oturmuş değildir. 1971 öncesinde AP daha belirgin biçimde sanayi burjuvazisinin temsilcisi olma yolundaydı; şimdiyse, oy hesapları ve iktidarı elden kaçırmama kaygısıyla burjuvazinin daha gerici, geleneksel kesimlerini de kollamaktadır.

Büyük burjuvazinin kendisi de işçi ve emekçi halk kitlelerinin yükselen politik bilinçlenmesi ve direnci karşısında, içinde barındırdığı kaçınılmaz ayrışım ve çekişmelere rağmen, toparlanma ve dayanışma zorunluğu duymakta ve sanayi kesimi diğer kesimlere ödün verme durumunda kalmaktadır. MC'nin oluşması ve iktidara gelişi bunun sonucuydu. Ne varki, Türkiye kapitalistleşme ve sanayileşmede belirli bir düzeye erişmiş bulunmaktadır. Bu düzeyde, kapitalizmin yeniden üretim yasası durmadan genişleyerek kendini hissettirmekte, ekonomiyi ve büyük burjuvazinin sanayici kesimini gereğinin yerine getirilmesine zorlamaktadır. Oysa bu «gerekler» yerine getirilememektedir. Finansman ve pazar darlığı baskısını arttırarak sürmektedir; dış finansman kaynakları kurumuş denecek kadar yetersizdir; içteki kredi kaynakları ve gerileyen tasarruflar ise daha çok sanayiden başka alanlara kaymaktadır. Sanayi ürünleri için dış pazarlar hemen hemen kapalıdır. Kırsal kesimde iç pazarı geliştirecek, tarımsal verimliliği yükseltip sanayie fon aktarılmasına yol açabilecek bir toprak ve tarım reformu ise yapılamamaktadır. Böylesine ikili çıkmaz içinde AP büyük burjuvazinin partisi olma işlevlerini yerine getirememektedir. Bugünün AP'si siyasal görüş ve tutumu ve ekonomik politikası açısından 1971 öncesinden daha geri bir çizgidedir.

Sınıfsal niteliği ençok tartışılagelen MSP' dir. Kimi ilerici yazarlar MSP'yi batılılaşma savunucusu küçük burjuvazinin ve bürokrat-

(Devamı 9. sayfada)

ÖRGÜT HABERLERİ

PARTİLİLER GREVLERDE EN ÖNDE

Bulancak Tuğla Fabrikasında Keramik - İş Sendikasının yürüttüğü grev, başarıyla sonuçlandı. Grev 5'i TİP üyesi olmak üzere 8 işçinin işten atılmasıyla başladı ve 45 gün sürdü.

Grev sonunda sendikanın işe alınması için direttiği işçiler işe alındı. İmzalanan toplu sözleşme ile işçilere ücret zammı, ölüm, doğum, evlenme, askerlik, yemek parası gibi haklar sağlandı, kıdem ve ihbar tazminatları iş kanununda belirtilen miktarların üzerine çıkarıldı ve 1 Mayıs'ın işçi bayramı olarak kutlanması işverene kabul ettirildi.

Grevin başarıyla yürütülmesi ve başarıyla sonuçlanmasında partililerin rolü büyük oldu. TİP Giresun, Bulancak, Ordu Örgütleri yönlendirici ve eğitici çalışmalarıyla grevcilere destek oldular.

İşçi arkadaşlar da, Parti örgütlerimizin çalışmalarının bilincinde olduklarını gösteren «teşekkürlerini» yerel gazetelerde yayınladılar.

İŞÇİLERİN TEŞEKKÜRÜ

Bizler 45 gün Başarıyla devam eden Bulancak Tuğla Fabrikasının GREVCİ İşçileriyle.

Grevimizdeki Başarımızı SENDİKAMIZ KERAMİK İş'in becerisiyle. Bölgemiz için örnek olacak bir Toplu Sözleşme ile Zafere ulaştırdık.

Bu Başarımızın basamaklarında ve GREV süresince her an bizimle yanyana, bizi yönlendiren bize Önderlik yapan T.İ.P. Giresun ve Bulancak İl ve İlçe Örgütlerine,

Yine GREV boyunca maddi, manevi destekleriyle bizi yalnız bırakmayan T.İ.P. Ordu İl Örgütüne,

Kardeş Sendika Ordu GENEL-İŞ Şube Başkan ve yöneticilerine,

SEKA-AKSU Fabrikasında bize destek olan işçi Kardeşlerimize,

Ordu-Bulancak-Giresun TÖB-DER örgütlerine ve üyelerine, bize yardımcı olan tüm İlerici Demokratik Kuruluşlara, Başarımızda emeği olan herkese teşekkürlerimizi iletiriz.

Mustafa Bodur, Aslan Dağ, Necati Aydoğdu, İsmail Yavuz, Halil Aydoğdu, Şaban Bodur, Savaş Özdemir, Hidayet Tosun, Raşit Bodur, Azmi Bodur, Sabri Tanış, Hasan Bodur, Gencağa Yakan, Muhittin Deli, Camil Özen, Cemil Bodur, Sevim Yıldız, Adem Karakaya, Aydın Topal, Murat Topal, Ayşe Aytekin, Emine Yılmaz, Sultan Saraçgil, Hatice Saraçgil, Behcet Şerdağ, [illegible] Kayık, Nevzat Koçak, Berhan Yılmaz, [illegible] Şaban, Muharrem Bodur, [illegible] Kayık, [illegible] Çan.

BERRİN EGEMEN'i KAYBETTİK

İstanbul İli Şişli İlçesi aday üyesi Berrin Egemen, geçirdiği trafik kazası sonucu kaldırıldığı hastanede öldü.

Berrin Egemen, Philips Fabrikasında işçiydi. Maden - İş 6. Bölgesinde üye olan genç arkadaşımız, sendikal çalışmalara da ön saflarda katılıyordu. Onu aramızdan alan trafik kazası olduğunda Maden - İş'in A tipi seminerine devam ediyordu. Berrin arkadaş, Philips'teki son grevde en önde dirençle mücadele edenler arasındaydı.

Tüm partililere, sendikalı arkadaşlarına ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

AMASYA İL ÖRGÜTÜNÜN BİLDİRİSİ

Amasya İl Örgütü'müzün **«İşçiler, Emekçiler»** başlıklı bildirisinde ülkedeki ekonomik darboğaz vurgulanmakta, işçilere ve emekçilere uygulanan baskı ve terör kınanmakta, konut sorununa, eğitim sorununa, Eğitim Enstitülerinin durumuna, işsizlik sorununa da değinilerek şöyle denilmektedir :

«MC iktidarı ve tüm gerici güçler baskı ve terör uygulamalarına rağmen yine de ülkemizde bir yılgınlık havası, bir sinme durumu, yaratamamaktadırlar. Ve yaratamayacaklardır. Demokratik ilerici sol ve sosyalist tüm yurtsever güçler ve yurttaşlar Anayasal hak ve özgürlüklerine her hal ve şartta sahip çıkarak sonuna kadar kullanacaklar ve egemen güçlerin oyunlarını, tuzaklarını bozacaklardır ve bütün bu yapılanların hesabını Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri soracaktır.»

HER ALANDA "MC'YE HAYIR"

Türkiye'nin her tarafında Eğitim Enstitüsü giriş sınavlarında yapılan faşist uygulama, halkın tepkisi ile karşılaştı. Bu tepki gün geçtikçe daha büyük ve geniş halk kesiminin katılması ile büyüdü. İlerici basın ve demokratik örgütler hergün sorunun bir başka yanını daha ortaya çıkarıp, sergileyerek, halkın Eğitim Enstitüleri giriş sınavlarındaki faşist uygulama ile doğrudan yüz yüze gelmeyen yani, çocukları Eğitim Enstitüleri giriş sınavlarına katılmamış kesimlerini de uyarıp, faşist uygulama karşısında yeralmasına yardımcı oldu. Halkın büyüyen tepkisi yer yer kitle mücadelesine dönüştü.

23 Ekim Cumartesi günü, Giresunlu halk, Eğitim Enstitüsü Sınavlarını büyük bir yürüyüşle protesto etti.

Gerçekten Giresun Eğitim Enstitüsü sınavları da, Ülkü Ocaklıların enstitüye alınmalarını sağlayan bir oyun şeklinde yapıldı. O kadar ki, sınav sonuçlarına Vali dahi karşı çıktı. Ama Enstitü Müdürü pervasızca Ülkü Ocaklıların kazandığını ilan etti. Bunun üzerine halk, başta öğrencilerin ana - babaları olmak üzere toplanıp yürüyüşe geçti. Yürüyüş, gerici MC iktidarına ve sınav sonuçlarına karşı duyulan tepkinin ifadesi oldu.

Sonuçta Milli Eğitim Bakanlığı sınavları iptal etmek zorunda kaldı.

Yerel örgütlerimiz halkın sömürü ve baskıya karşı olan tepkisini politik düzeye yükseltmek, MC iktidarına karşı yönlendirmek görevini her somut durumda olduğu gibi bu olayla da yapmışlardır.

Bunlara bir örnek olarak, Giresun İl Örgütümüzün Eğitim Enstitüsü Sınavlarıyla ilgili yayınlayıp halka dağıttığı bildirinin bir özetini veriyoruz :

«Günlerden beri Giresun Halkının gözleri önünde bir oyun oynanmaktadır.

Giresun Eğitim Enstitüsü Giriş Sınavları, bu haksız düzenin bir vitrini haline gelmiştir.

Eğitim Enstitüsünü bir Komando yuvası haline getirmeye kararlı bir ekip, Yasa dışı baskı ve eylemlerini giriş sınavlarında prova etmişlerdir.»

«Bütün bunlar göstermektedir ki, FAŞİZM kendisine taban oluşturmak için, her türlü Eğitim Kurumlarına, sistemli ve planlı biçimde, Anti - Demokratik yollardan sızmayı yeni boyutlara ulaştırmak istemektedir.»

«Tüm Giresun Halkının, evlatları ile birlikte, Giresun Öğretmen Okulundaki bu Yasa dışı Yönetimi tecrit etmesi, bu konuda tüm Demokratik ve Anayasal haklarını kullanması güncel görevi olmaktadır.

Bu nedenle;

Yasa dışılığı açığa çıkmış Giriş Sınavı İPTAL EDİLMELİDİR;

Bu Yasa Dışı sınavı uygulayan komisyon üyeleri Okuldan uzaklaştırılmalı ve cezalandırılmalıdır.

Herkesin güven duyabileceği tarafsız bir komisyon tarafından giriş Sınavları yeniden yapılmalıdır;

Giresun Eğitim Enstitüsündeki öğrenciler üzerindeki Faşizan baskılara son verilmelidir;

Bütün bunların, bu sömürü düzeninin bir parçası olduğu gerçeği unutulmaksızın.

GELECEK MUTLU AYDINLIK GÜNLER İÇİN,

FAŞİZME GEÇİT VERMİYELİM.»

BÖLGE TEMSİLCİLER TOPLANTILARI

Kongre Hazırlıkları - Bölgesel Sorunlar

Çark Başağın geçen sayısında haber verildiği üzere Parti'mizin üçüncü ve dördüncü Bölge Temsilciler Toplantıları 30 ve 31 Ekim günleri Adana ve İzmir'de yapıldı.

Güney illerini kapsayan üçüncü Bölge Temsilciler Toplantısı'nda ev sahibi Adana ili ile birlikte bütün ilçelerinde örgütlü bulunan Gaziantep, Hatay, İçel il yönetim kurullarıyla bağlı ilçeler temsilcileri hazır bulundular. İzmir Toplantısı'na ise Ege bölgesi yerel örgütlerimizin temsilcileri çağrılı bulunuyordu. Bu toplantıda da Antalya ilinden başka sırasıyla Denizli, İzmir, Manisa, Muğla, Uşak illerinin yönetim kurulları ile bu illere bağlı ve hepsinde de yerel örgütlerimiz bulunan ilçelerin yöneticileri biraraya geldiler.

Genel Sekreter Nihat Sargın'ın yönetiminde sürdürülen toplantılarda Merkez Örgüt Bürosu Sekreteri Can Açıkgöz arkadaşımız, kongre hazırlıkları ile ilgili olarak Genel Merkez adına açıklamalarda bulundu ve sorular cevaplandırdı. Gündemin son maddesi olan «Parti'nin bölgedeki örgütünü genişletecek ve etkinliğini arttıracak yönde parti çalışmalarını değerlendirmek ve yararlanılmak üzere bölgesel ve yerel sorunların saptanması ve irdelenmesi» konusunda ise söz alan temsilciler bölgesel sorunları dile getirdiler ve önerilerini sundular.

Adana Toplantısı Genel Sekreter Nihat Sargın'ın konuşmasıyla açıldı. Temsilciler toplantılarının Parti ve Partililer açısından önem ve değerine işaret ederek söze başlayan Genel Sekreter Sargın, yaklaşan genel seçimlerle ilgili olarak özetle şunları söyledi :

Genel Seçimler Üzerine

«Önümüzdeki yıl bir seçim yılı olacak. Yürürlükteki yasalara göre 1977 yılı Haziran'ında mahalli seçimlerin, Ekim'inde de genel seçimlerin yapılması gerekmektedir. MC'nin en büyük ortağı AP'nin iki seçimi de Haziran'da birleştirmek isteğinde olduğu, buna karşılık CHP'nin 1973'de olduğu üzere, mahalli seçimlerin genel seçimlerden de sonraya, 1977 Kasım veya Aralık ayına bırakılması için el altından çalışmalar yürüttüğü, yaygın söylentiler arasındadır.

Her ne olursa olsun, önümüzdeki Haziran veya Ekim'de mutlaka Parlamento seçimleri yapılmış olacaktır. Her iki halde de, genel seçimler için bir yıldan az bir süre kalmış ve pek bilinen eski deyimle «seçim sathı maili»ne girilmiş bulunuyor. Bundan sonra atılan her adım, alınan her politik karar veya davranış, herşeyden önce seçimler göz önüne alınarak ve seçimlerde kazanılacak veya yitirilecek oylara göre hesaplanıp yürütülecektir. Halkın istemlerine bütünüyle ters düşen ve her nekadar aynı sınıf ve zümrelerin temsilcileri durumunda bulunsalar da ayrı politik örgütler olarak aralarında azımsanmayacak çelişkiler bulunan partilerde zoraki yürütülmeye çalışılan MC ortaklığının, çıkarılacak bütçe kanunundan sonra Mart başında dağılarak Mayıs'ta bir erken seçim yapılması az bir olasılıkla da olsa gözden uzak tutulmamalıydı. Bilindiği üzere, Türkiye İşçi Partisi yaz ayları örgütlenme kampanyası, sırasında bu olasılığı da değerlendirmiş, kampanyanın dolaylı bir sonucu olarak Mayıs 1977'de yapılabilecek bir erken seçime dahi katılma olanağını elde edecek biçimde, yasa uyarınca daha 31 Ağustos'da 15'den fazla ilde bütün ilçeleriyle örgütünü tamamlamış bulunmaktadır. Ancak bu olanak Büyük Kongremizin 1977 yılının ilk ayları içinde toplanabilmesiyle geçerlik kazanabilirdi.

Kasım ayından itibaren yerel kongrelerimiz başlamaktadır. 1977 Ocak'ının ilk yarısı sonuna kadar tamamlanması öngörülen yerel kongrelerimizden sonra Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi toplantıya çağrılacaktır. Daha önce de ısrarla vurguladığımız üzere tekrar belirtelim: Seçimlere katılma hakkının kazanılmış olması, mutlaka seçimlere katılınacak demek değildir. Bu, bir olanağın elde edilmesi ve elde tutulmasıdır. Kuşkusuz, bir parti için seçimlere katılmak asıldır. Ancak ülkemizin bugünkü somut koşullarında diğer alternatifler de gözden uzak tutulmayabilir.

Hepsi de kurucu kurullar olarak çalışan yerel yöneticiler ve Genel Merkez olarak bizim görevimiz, kongrelerde yeni seçilecek arkadaşların, seçim günü gelip çattığında, seçimle ilgili bütün alternatifleri, o günün somut koşullarına göre en iyi biçimde değerlendirmelerine ve işçi ve emekçi sınıflarımız için en geçerli ve olumlu kararları alabilmelerine olanak hazırlamaktır.

Bu noktayı bir kere daha belirttikten sonra, daha önceleri, hatta Partimizin kurulması arifesinde başlayan ve giderek yaygınlık kazanma durumunda olan, buna bağlı spekülasyonların şimdiden başladığı bir iddiaya değinmek istiyorum: O da Türkiye İşçi Partisi'nin kurulması ve seçime katılma olanağını elde etmesinden sonra, girebileceği seçimlerde «oyları böleceği» iddiasıdır. Şu anda seçime katılma konusunda bir kararımız olmadığını ve o günün somut durumunun somut analizlerine dayanacak bir kararı bugünden almanın olanaksızlığını belirttik. Ancak seçimlere katılmamız konusunda bir karar verilse dahi bunun oyların bölünmesine yol açacağı endişesi nerden çıkmaktadır?

Genel Başkan Boran arkadaşımız son İl Temsilcileri Toplantısında belirtti: Bugün işçi ve emekçi sınıflarımız büyük bir uyanış içindedir; eskiye oranla bilinç düzeyi çok gelişmiştir; gerçek çıkarlarının nerede olduğunu, bunun kimler tarafından ve nasıl savunulabileceğini kavrama konusunda ileri adımlar atmaktadır. Ama işçi ve emekçi kitlelerin önemli bir bölümü hâlâ burjuvazinin kesin etki alanı içindedir; onun dayattığı dünya görüşüne, ideolojisine bağımlıdır ve seçimlerde sağın oy deposunun önemli bir kesimini oluşturmaktadır. Türkiye İşçi Partisi örgütlü çalışmasıyla, bu kitlelerin istemlerinin kökenlerini, nasıl gerçekleştirilebileceğini ortaya koyarak, çıkarlarının nerede olduğunu göstermekte, onları burjuvazinin ideolojik sultasından adım adım kurtarmaktadır. Böylece Partimiz; bırakınız uzun vadeli hedef ve hesapları, önümüzdeki ilk genel seçimler için dahi, daha bugünden «sol» un lehine azımsanmayacak bir işlev görmektedir.

Bu işlevin farkına varma durumunda olmayan kitleyi ve MC partileri karşısında tek alternatif olarak kendi partilerini görmek eğiliminde bulunan CHP ve yandaşlarını bir yana bırakalım. Bunların oyların bölünmesi konusunda endişe duymaları haklı olmasa da bir dereceye kadar anlaşılabilir bir durumdur. Ya, kendilerini CHP'nin solunda, hatta sosyalist gören veya gösteren bir kısım çevreler de aynı endişeye katılıyorlarsa, bunlara ne demeli? Özel olarak sorulduğunda Parlamentoda sosyalist milletvekillerinin bulunmasını CHP'lilere elbet yeğ tutacaklarını söylemekteler; ama aynı endişeyi paylaştıklarını belirtmekten de çekinmiyorlar; hatta bu yolda, sosyalistler üzerine bir baskı öğesi olacak biçimde kamu oyunu oluşturmaya büyük özen gösteriyorlar. Endişelerinin nedeni olarak da, bir milletvekili çıkarmaya yetmeyecek sayıda oyların boşa gideceğini, bunun ise MC'nin hanesine dolaylı bir kazanç olarak ekleneceğini belirtmekteler. O zaman denecek şudur: Oyları bölmekten değil, olsa olsa oyların boşa gitmesinden bahsetmek gerekir. Ama bunu önlemenin yolu, CHP'nin solundaki partinin seçime katılmaması değil, hiçbir oyun yitirilmesine olanak vermeyen seçim sistemlerinin kabulü için çaba göstermektir.

Dahası var; böyle endişelerle seçimlere, kendisinin ve solundakilerin tek temsilcisi olarak CHP'nin girmesi için uğraşta bulunmak, kendi tarafında aynı temayı aynı gerekçelerle işleyen, MC'nin büyük partisi AP'nin de işine fazlasıyla gelebilir ve gelmektedir. AP şimdiye kadar bu konuda oldukça mesafe de kaydetmiş bulunuyor; oyların hiç bir şekilde boşa gitmemesi için gösterilecek böyle bir çaba herşeyden önce AP'nin sağın tek partisi olma yolundaki girişimlerine set çekecek, öncelikle onu engelleyecektir.

Tekrar ediyoruz; faşist tırmanışta ölçü tanımayan ve yeni bir iktidar, hele tek başına iktidar olasılığında kuşkusuz bu girişimlerini daha rahatlıkla sürdürecek olan sağa karşı tek bir oyu.ı bile boşa gitmemesi, gerçek değeriyle Meclis'te yansıması yolunda biz Türkiye İşçi Partililer sorumluluğumuzun bilincindeyiz; Sırası geldiğinde elden gelen yapılacaktır. Ama sorumluluk yalnız başına sosyalistlerin üzerinde değildir; faşizan tırmanışa karşı olan, MC'ye karşı olan, bugünkü gidişten rahatsızlık duyan herkesin, her örgütün de bu konuda sorumlulukları vardır ve sorumluluklarının gereğini yerine getirme durumundadırlar.»

DİSK'te olup bitenler :

Daha sonra DİSK'te olup bitenlere ve Konfederasyonun son olağanüstü genel kongresine değinen Nihat Sargın, bu konudaki sözlerine şöyle devam etti :

«Partimizin muhtelif bildiri ve beyanlarında yinelendiği üzere son zamanlarda DİSK ve ona bağlı sendikaların üst yönetiminden, **sosyalistlerin tasfiyesi işine hız verilmiştir. Ve Konfederasyon kuruluş ilke ve amaçlarından giderek uzaklaşıp adım adım ivme kazanan bir süreç içinde sağa kaymaktadır.**

İşçi ile sendikası arasındaki asıl bağı oluşturan, tabanındaki en bilinçli, cesur, yavuz, üyelerinden azımsanmayacak bir bölüğünün fabrikalardan atılmasına ve işçiler arasından koparılmasına yol açan son direniş eyleminden sonra yapılan olağanüstü genel kurul toplantısı, bu üyelerine destek fonu sağlamak yönünde karar alırken, diğer yandan da yapılan tüzük değişiklikleriyle bölge tem-

silcilikleri konusunda yeni ilkeler getirmiş, bunların genel kurulun tabii üyeleri olmasını kabul etmiştir. Böylece, şimdiye kadarki kongrelerde sayısal olarak en büyük ağırlığı taşıyan Maden - İş, başında CHP milletvekili Baştürk'ün bulunduğu Genel - İş'in arkasında son kongrede zaten ikinci sıraya itilmişken, yapılan tüzük değişikliği bu durumu daha da perçinlemiş bulunuyor. DİSK'in kuruluşundan çok sonra, yakınlarda kendisine katılan CHP'li yöneticilerin ağırlıkta olduğu diğer sendika yönetimleri de eklenince durum daha bir açıklık kazanmaktadır.

Başta belirttiğimiz üzere bununla da yetinilmemiştir. Kuruluşundan bu yana ilk üyeleri olarak, DİSK'in kitlelerde yarattığı imajın gerçekleşmesine birinci derecede katkıları olan sosyalist sendikacılar türlü çeşitli yollarla yönetimden uzaklaştırılmakta, bu mümkün olmadığında sendika olarak DİSK'in dışına itilmekte veya kişiler olarak ihraç yoluna gidilmektedir.

Bu yapılanlarda o kadar gözü kara davranılmaktadır ki, artık her türlü hukuk, adalet, insaf ölçüleri bir yana bırakılmıştır; iktidarı mahkeme kararları... tanımamakla suçlayanlar yasa tanımazlıkta geri kalmayarak, mahkeme kararlarını hiçe saymaktadırlar.

Son olağanüstü genel kurula DİSK'in bir üyesi olarak Sosyal - İş delegelerinin katılması engellenmiş; yetkili mahkemenin bu yolda verdiği karar genel kurulun iptaline yol açacak hukuki sorunlar doğurabileceği biline biline dikkate alınmamıştır.

Turizm - İş'te olup bitenler ise herkesin gözü önündedir. Aynı tasfiye nedenleri ile sendika içinde koparılan ihtilafa güya yukardan müdahale edip bir kongre kararı verilmiş; bu süre içinde lokal temsilciliklerinin ve bunların seçeceği gerçek genel kurul üyelerinin seçimine imkân olmadığı bilindiği halde, yalnız direnişler sırasında hatırlanan «tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesi» bir yana bırakılıp atanmış üyelerle ve onların da ancak kısmen bulunduğu sürüm ona bir kongre yapılmıştır. Kongreden sonra başkanlığa gelen kişinin daha adının açıklandığı gün arkasından bir sürü söylentinin de birden ortaya çıkması herhalde bir raslantı değildir.

Petrol - Kimya İş sendikasında ise, DİSK üst yönetimi birleştirme kararı uyarınca yönetimin başına getirilen ve aynı karara göre yürütme kurulunda çoğunlukta olanların, birleştirme sırasında sosyalistlerin ağırlıkta olduğu sendikadan kurullara seçilenleri birer bahane ile ve tamamen tüzük dışı olarak sendikadan ihraca kalkışması gözler önündedir. Bu konuda alınan mahkeme kararı da hiçe sayılmış, bu üyeler ancak «icra» marifetiyle toplantı salonuna girebilmişlerdir.

Sosyalistler şimdiye kadar ilerici sendikal hareketin birliğini ve bütünlüğünü korumak için ellerinden geleni yaptılar. Bu uğurda tabandan gelen, «ne biçim yöneticilerin ellerine teslim ediliyoruz» endişelerini, uyarı ve baskıları göğüslediler; DİSK içinde DİSK'in kuruluş ilke ve amaçları doğrultusunda mücadele verdiler ve vermekteler. Böylece bir süre önce ortaya atılan SİSK hikayesinin de ne büyük bir aldatmaca olduğu açıkça ortaya çıktı; bir yandan da DİSK üst yönetiminin bugünkü konum ve tutumları artık herkesin görüp anlayabileceği açıklıkta kanıtlarla gözler önüne serildi.

Bugün ise yeni bir yalan iddia sosyalistlerin ve özellikle Partimizin karşısına dikilmeğe, böylece olup bitenler ters yüz edilerek

gözlerden kaçırılmaya çalışılıyor. Güya TİP'liler DİSK'i ele geçirmeye çalışıyorlarmış; bu mümkün olmayınca da kızıp köpürüyorlarmış. İddia ile ilgili gerçekleri ortaya sermeden önce duruma bir bakalım: TİP'liler niye DİSK'i ele geçirmeye çalışsın; DİSK daha kuruluş yıllarında, o zamanki TİP'in imajı ile bütünleşmiş olduğu içindir ki bugünkü duruma gelebilmiş, işçi sınıfının ilerici sendikal örgütü olarak yerini alabilmiştir. Eski durumu bir yana bırakalım; tabandaki TİP'li veya sempatizan bilinçli işçi kitlelerini de bir yana bırakalım; bugünkü TİP daha kurulduğu sırada DİSK üst yönetiminde azımsanmayacak bir ağırlığa sahip olmuştu. Bilinçli sosyalist işçi ve sendika yöneticilerinin TİP kurucuları arasına katılmasıyla daha kurulduğu günde DİSK'te, bir TİP üyesi başkan vekili, bir yürütme kurulu üyesi vardı; genel yönetim kurulunda ve diğer sendika yönetimlerinde de durum farklı değildi. Bugün bu arkadaşlarımız adım adım DİSK'ten kopma durumuna getirilmişlerdir. DİSK'i TİP'lilerin ele geçirmesi değil, tam tersine bilinçli, sosyalist yöneticilerin, TİP'lilerin DİSK'ten tasfiyesidir söz konusu olan; gerçek durum budur. Ve bütün bunlar, tabanın «söz ve karar» ına rağmen ve tabana karşı gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

Uzun sözler, yanıtlar gereksiz; olup bitenler ortadadır. Herkesin gözü önünde cereyan etmektedir; şu veya bu nedenle bunu bir «sis perdesi» arkasında gizleme aracı olarak görev görme durumunda bulunanlar ise aldanmasınlar; sıra ergeç kendilerine de gelecektir. Görevleri sona erdiğinde kendilerini «sıkılmış bir limon gibi» kapının eşiğinde bulacaklardır. Bunun ilk işaretleri de bugünden belirmeye başlamıştır.

İşçi sınıfımızın ilerici sendikal hareketinin birliğine, bütünlüğüne, bunun için elden gelen çabayı, uğraşı, göstermeye evet... Ama herşeyin bir sınırı vardır. Sosyalistlerin de tabanlarına, kitlelerine karşı yüklendikleri görevler, sorumluluklar vardır; hareketin birlik ve bütünlüğü uğruna bundan kaçınamazlar; hareketin çıkış ilkeleri doğrultusunda asıl birlik ve bütünlüğü, olup bitenlerin bütün çıplaklığı ile gözler önüne serilmesiyle, herkesin bunların bilincine erip düzeltilmesi için ortak hareket noktalarının bulunmasıyla sağlanır. Bugün yapılmakta olan da budur.»

Cumhurbaşkanının mesajının eleştirisi :

Sözlerine son vermeden önce sayın Cumhurbaşkanının Cumhuriyet Bayramı mesajında ileri sürdüğü görüşleri eleştiren Sargın bu konuda şunları söyledi :

«Sayın Korutürk «bir takım sosyalist geçinenler» den söz açarken kimleri kastediyor bilmiyoruz; «inanmadan söyledikleri özgürlük şarkılarına uyanların» da kimler olduklarını bilmiyoruz. Ancak sayın Cumhurbaşkanı, tek parti döneminden bu yana, iktidarların pek sevdikleri deyimle «sağa da sola da karşıyız» havası içinde güya dengeli görünerek, ama ne niyetle olursa olsun, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağını yaşamakta olan dünyamızda, sosyalistleri ve sosyalizmi, asıl çağ dışı gerici akımlarla, Birleşmiş Milletlerce «insanlık suçu» olduğu hükme bağlanan faşizmle nasıl bir tutabilir, aynı kefeye koyabilir?

12 Mart'ın faşist ortamında ne kadar değiştirilip geriletilmiş olsa dahi yürürlükteki Anayasamız sola ve sosyalizme açıktır. Sayın Korutürk'ün dayandığını ileri sürdüğü Anayasa'nın kuruluşları olan ve bu konuda Anayasaya göre tek yetkili merci olan yargı organlarının bir kararı olmaksızın ve böyle bir karar verilme olasılığının ihtimal dışı olduğunu bile bile sosyalistleri ve örgütlerini «Anayasa suçu» işlemekle itham etmek; işte asıl bu Anayasa suçudur.»

Toplantıda daha sonra söz alan temsilciler özellikle hükümetçe kurulması düşünülen «serbest bölge» tasarısı üzerine görüşlerini belirttiler. İlk olarak Partimizin, Genel Başkan Boran'ın ağzından üçüncü İl Temsilcileri Toplantısı'nda kamu oyuna duyurduğu bu tasarı hakkında endişelerini açıkladılar; konunun üzerinde hassasiyetle durarak yaygın bir kampanya ile durumun sergilenmesi gereğine işaret ettiler. Ayrıca bölgede işçi sınıfımızda görülen büyük gelişme ve bilinçlenme sürecinden örnekler verdiler. DİSK'e bağlı işçilerin DGM tasarısını protesto eyleminde en büyük baskıların görüldüğü ve öncü işçilerle temsilcilerinin derhal Devlet Güvenlik Mahkemesine sevkedildiği bölgede, buna rağmen direnmenin sonuna kadar başarıyla sürdürüldüğü ve işten atılmaların, işçi liderlerinin bilinçli ve kararlı tutumuyla tamamen önlendiği belirtildi. Daha sonra tarım işkolunda örgütlenme çalışmaları anlatıldı ve özellikle her türlü güvenceden tamamen yoksun geçici (mevsimlik) tarım işçilerinin durumu dile getirildi.

İzmir toplantısı da, Adana'da olduğu gibi ev sahibi il başkanının hazır bulunan temsilcileri selamlıyarak «hoş geldiniz» demesiyle başladı. Genel Sekreter Nihat Sargın'ın yukarda özetlenen konuşmasından ve kongre hazırlıklarının görüşülmesinden sonra, gündemin ikinci maddesindeki örgütlerimizin iç çalışmaları açısından dikkat edilmesi gereken noktalar üzerinde, yeni kurulan birçok yerel örgütümüzün de temsil edildiği toplantıda, bölgede en önce kurulmuş illerden biri olan İzmir İl Yönetim Kurulu kendi deneyimlerini bir raporla yeni arkadaşlara aktardı. İşte İzmir il sekreterinin bu konuda söyledikleri :

Parti yönetimi yoluyla toplumu yönetime hazırlanma :

«Özellikle yeni kurulan örgütlerin işlerliğe kavuşturulması —tek tek parti üyelerinin çabaları yanında— öncelikle örgütün yönetim kurullarına düşmektedir. Hep bildiğimiz gibi işçi sınıfını, müttefikleriyle birlikte iktidara yöneltecek tek araç olan partimizin bu görevini başarıyla yerine getirebilmesi için kendi içinde de sıkı bir örgütlenme ve etkin bir işlerliğe sahip olması gerekmektedir. Bunun ilk adımı da yönetim organlarının düzenli işler hale getirilmesidir. Yönetim kurulları tüzüğümüzün belirttiği belli günlerde, düzenli ve gündemli olarak toplanmalıdır. Bu toplantılarda öncelikle yörenin sorunlarına çözüm bulmak üzere tek tek yönetim kurulu üyelerinin görüşleri öğrenilerek tartışılmalı, alınan kararlar uygulama alanına sokulmaya çalışılmalıdır. Bu toplantıların aynı zamanda bir **eğitim toplantısı** olması sağlanmalıdır. Önceki toplantıda alınan kararların uygulama sonuçları, uygulama olanağı bulunamadı ise nedenleri, bu nedenlerin önceden bilinip bilinemiyeceği,. gibi sorunlar tartışılmalı, dünyadaki ve yurttaki en son gelişmelerin ortaklaşa yorumlanması yapılmalı, bunların yanı sıra üst kurullardan gelen basın bülteni, genelge, çeşitli yayın ve bildirilerin birlikte okunarak değerlendirilmesi yapılmalıdır. **Parti tüzüğü** okunarak, eğitim çalışmalarında konu olarak ele alınmalıdır. Yönettiğimiz parti bu tüzüğe göre yönetildiğinden tüzüğümüz, başka bir deyişle partimizin iç işleyişinin dayandığı ilkeler (parti disiplini, demokratik merkeziyetçilik, üyeliğin anlamı gibi sosyalist hareketimizin örgütsel işleyişi) iyice anlaşılıp özümlenmelidir.

Yönetim kurulu üyeleri arasında yönetimde görev bölümü yapılarak başkan, sekreter, sayman dışındaki kurul üyelerine de yönetimde sorumluluk verilmelidir. Bu görev bölüşümü, yönetimi kolaylaştırıcı olmanın yanısıra diğer yönetim kurulu üyelerinin de yönetme yeteneklerini geliştirmelerini sağlayacak, yönetim sorumluluğunu tüm kurul üyelerinin birlikte ve ortaklaşa paylaşmalarını da gerçekleştirecektir.

Partimizin işlerliği açısından önemi büyük olan üye giriş belgelerinin eksiksiz ve doğru düzenlenmesini denetlemek, yazışmaları öğrenmek ve düzenli, süresinde yapmak, hesapları tutmak vb. gibi işlerde, bir an bile küçümsemeden tüm yönetim kurulu üyelerinin bunları öğrenmesine çalışılmalıdır. Bunu yalnızca okumuşlara bırakmak veya tersine basit, ve önemsiz iş olarak görmek, bu konudaki iki temel yanılgıdır. Üst kurulların gönderdiği genelge vb. uyarıların gereği süratle yerine getirilmelidir. Parti içinde işleyişi sağlayan bu görev bir an bile gözden uzak tutulmamalıdır. İşçiler, emekçiler, köylüler... Parti'den başlayarak toplumu yönetmeyi böyle böyle öğreneceklerdir.

Bütün buraya kadar anlatılanlardan, Parti çalışması deyince yalnız yönetim kurullarının çalışması akla gelmemelidir. Yönetim kurulları düzenli toplanmazsa hiçbirşey olmaz diye de, içinde bulunduğumuz koşulların gereklerine ters düşecek bir düşünceye de kapılmamalıyız. Şu anda bazı ilçe örgütlerimizde, yeni kurulmuş olmaları ve koşulları gereği yönetim kurulları üyelerinin bir kısmı ilçe merkezinin dışında dağınık oturma durumundadır. Bu da yönetim kurullarının düzenli toplanmasını büyük ölçüde etkilemektedir. Ama ne var ki, en ufak fırsatları değerlendirerek, ilçe pazarlarının kuruluş günlerinde, iş için bir arkadaşımızın bulunduğu yere gittiğimizde, tatil, bayram vb. günlerinde mutlaka birbirimizi görmeli, bir araya gelmeliyiz. Bu zamanlarda yerel sorunları tartışır, çözüm yollarını arar, bilgilerimizi birleştiririz. Bir köydeki iki partilinin çeşitli çalışmalarda birlikte olması ve bunu dışa yansıtması, hayatın her anında dayanışma ve birlik içinde olunması, partili niteliğimizi geliştirdiği gibi, bunun propaganda açısından da büyük yararı olacaktır. İki partilinin her konuda birlikte ve uyum içinde olmaları çevremizdeki öteki kişileri de ister istemez etkileyecektir. Her yerde toplumsal muhalefetin başını partili arkadaşlarımız çekmekteler. O yöredeki en sağlıklı unsurlar partili arkadaşlarımızdır. Büyük iş, küçük iş, önemli önemsiz iş ayrımı yapmaksızın bu tür çalışmaları elden geldiğince uygulamaya sokmalıyız. Somut durum bu olunca, doğru atılacak her adım bizleri biraz daha ileri götürecektir. Şimdiki verili duruma göre düşünülen bu önerileri, bu durumun hızla değişeceğini ve değişmekte olduğunu bilerek ve açılacak her yeni olanaktan yararlanarak gerçekleştirmeliyiz. Henüz yeni kurulmuş bulunan örgütlerimiz de giderek o ilçede Partimizin politikasını yaşamın her anında, ve toplumun tüm katlarında en iyi biçimde temsil edecek güçlü birer örgüt olacaklardır. Bir örgüt daha kurulur kurulmaz hemen birçok üyeye kavuşmayı, ilk günden kitleleri tümüyle örgütleyip yönlendireceğimizi beklememeliyiz. Bunlar bir günde olu verecek işler değildir; olmadığını görünce de asla moral bozukluğuna kapılmayacağız. Beceremedim, yapamadım düşüncesinden ısrarla kaçınarak, belirttiğimiz ve benzeri önerileri adım adım uygulama alanına sokmaya çalışmalıyız. Partimiz o yöredeki somut duruma, o yörede bugün mevcut potansiyele göre örgütlendiğinden, bir yönetim kurulunun oluşturulmuş olması dahi büyük bir başarıdır ve diğer gelişmelerin de ilk ve ön adımıdır. Bir adım bir adım daha beklediğimiz gelişme olacaktır. Tabii bu da kendiliğinden olmayacak, ısrarlı çabalarımızla oluşacaktır. Partimizin bağımsızlığını sağlamada önemli yeri olan mali imkanların üyelerimiz tarafından karşılanması Partimizi ve partilileri de etkileyecektir. Bırakınız bunları, şu dönemde tek başına örgütün kurulmasında beşinci üye olmak da başlıbaşına büyük önem taşıyor. Bu arkadaşlar o yörede örgütümüzün kurulmasını sağlamakla Partimizin en azından seçimlere katılma hakkını elde etmesine imkân vermişler, sosyalist hareketimizin önüne yeni ufuklar açmışlardır. Yiğitçe, özveriyle Burjuvazinin, goşistlerin, maceracı unsurların suçlamalarına göğüs germektedirler. O yörede partili olmanın onur ve şerefini tek başına taşımaktadırlar.

Doğaldır ki, iç örgütleniş yalnızca ilçe kademelerini değil tüm parti üyelerini de kapsamaktadır. Sosyalist mücadele örgütlü olarak verilir, ilkesi, örgütün kendi iç yapısı ve hareketi için de geçerlidir. Bundan dolayıdır ki, ilçe kademelerinden sonra üyelerin **«çalışma ekipleri»** halinde eyleme sokulabilmeleri önem kazanmaktadır. Tüzüğümüz gereği, Partimizde belirli bir görevi olmayan üye kalmayacaktır. Her üyemizden isteyebileceğimiz bir iş, her üyenin partiye aktarabileceği bir yeteneği ve yapabileceği bir görevi vardır. Bu anlayış ve amaçla oluşturulan Çalışma Ekipleri Partimizin sağlam, kalıcı ve güçlü bir örgüt haline gelmesinde başlıca öge olacaktır. Çalışma ekipleri Partimiz yapısının temel taşlarıdır. Çalışma Ekipleri Partimizin kitleler içindeki gözü kulağı, eli olmasının yanında, yani bir eylem birimi olmasının yanında eğitim birimidir de. Bu nedenle Çalışma Ekiplerini süratle uygulamaya sokmak Partimizin işlerliğinin ve etkinliğinin artmasını sağlıyacaktır.

Örgütlerimizin işlerliğinin ve etkinliğinin arttırılmasında üzerinde önemle durulması gereken bir sorun da eğitim sorunumuzdur. Geçmişteki sosyalist mücadelelerden, ulusal kurtuluş hareketleri ve faşizme karşı mücadelelerden, kendi mücadelemiz açısından dersler çıkarıp bunları içinde yaşadığımız ve değiştirmek için mücadelesini verdiğimiz hayatın açıklanmasını sağlıyacak Sosyalizmin Bilimini öğrenmek bir zorunluluktur. Tüm bunların yanında bilgi, bilinç, düşünüş ve zihni yeteneklerimizi ve davranışlarımızı Burjuva ideolojisinin etkilerinden arındırmak ve iyi bir partili olabilmek için de ideolojik eğitim unutulmamalıdır. Bütün bunlar diğer parti çalışmalarından artan vakitlerde sürdürülecek çalışmalar değildirler. Partimizin tüm çalışmalarıyla birlikte ele alınmalı ve günlük ihtiyaçlarımıza ve eylemimize cevap verecek yönde yapılmalıdır. Partimizde eğitimin merkezden yönlendirilmesinin gereği de göz önünde tutularak İller ilçelerinin eğitimini programlamalı, ilçelerinin eğitim çalışmalarıyla yakından ilgilenmeli, yönlendirmelidir. İlimizde de bu yönde çalışmalar yapılmaktadır. Bu, imkan oranında giderek bütün ilçeleri kapsayacaktır. İllerde yapılacak eğitim seminerlerine tüm ilçe teşkilatlarından Partili arkadaşlarımızın katılmaları sağlanmlıdır. Eğitimde diğer önemli bir unsur da Parti yayınlarının okunması ve de okuma alışkanlığının kazanılmasıdır. Partinin süreli süresiz doğrudan ve dolaylı yayınlarını da takip etmek ve okumak, önümüze çıkan diğer bütün sorunların da çözümüne ışık tutacaktır. Partimizin dolaylı ve dolaysız yayınları didik didik incelenmeli, özünlenmelidir. Tüm eğitimin Parti tarafından yönlendirilmesi, Partide birlikteliği, düşünce ve irade birliğini sağlıyacaktır. Bu da güçlü ve başarılı olmamız sonucunu doğuracaktır. Tüm bunların yanında partimizin düşüncesini dışarıya taşıması için de yayınlarımızın önemi vardır. Bunun için yayın satışlarında ve dağıtımında dikkatli ve ısrarlı bir çaba göstermeliyiz.

Örgütümüzün işlerliğini sağlıyacak diğer bir uygulama da, İl Yönetim Kurulu üyeleri arasında İlçe örgütlerini paylaştırarak yeni kurulmuş ilçelerin sorunlarıyla tek tek ve daha yakından ilgilenme olanağını kazanmasıdır. Böylece ilçe sorunlarının anında saptanması ve çözümü sağlanmış olacaktır. İlimizde, yönetim kurulumuzda bu yönde görev bölümü yapılarak ilçelerimizde ilişkilerimiz yoğunlaştırılmış, işlerlikleri geliştirilmiştir. Saygılarımızla.»

Daha sonra söz alan temsilciler özellikle tütün, üzüm, pamuk gibi ürünleri yetiştiren küçük üreticinin dertleri üzerinde durdular, kendi yörelerinden somut örnekler sergilediler.

Toplantı, bölgenin Genel Merkez Görevlisi ve İzmir il başkanı Mutluay arkadaşımızın bu toplantıların önemini bir kez daha vurgulayan ve çeşitli parti çalışmaları üzerinde bir eğitim semineri niteliğindeki heyecanlı, ve o ölçüde de heyecan verici konuşmasıyla son buldu.

BÜYÜK EKİM

SOSYALİST DEVRİMİ

Önemi ve Öğrettikleri

«Geçici Hükümet düşürülmüştür. Devlet iktidarı, işçi sınıfı ve Petrograd garnizonunun başında bulunan ve Petrograd işçi ve asker temsilcileri sovyetinin organı olan devrimci askeri komitenin eline geçmiştir.

«Halkın uğrunda mücadele ettiği dava kazanılmıştır. Acil demokratik bir barış önerisi, toprak sahiplerinin toprak üzerindeki mülkiyet haklarının ortadan kaldırılması, üretim üzerinde işçi denetimi ve bir Sovyetler hükümeti kurulma davası kazanılmıştır.

«Yaşasın işçilerin, köylülerin ve askerlerin devrimi.»

25 Ekim sabahı işçi sınıfı partisi önderi Rus halkına böyle sesleniyor ve tüm dünyaya yeni bir sosyal sistemin doğuşunu duyuruyordu.

Çağımız, Parti programımızda da belirtildiği gibi, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Ve bu çağ 1917 Ekim Devrimi ile başlamıştır. Bu çağın ilk adımını, emperyalizmin ve Rus çarlığı gericiliğinin bütün engellemelerine ve sol hareketteki bütün sağ ve sol, uzlaşmacı ve sekter engellemelere rağmen, Rus halkı, işçi sınıfı partisinin önderliğinde atmıştır. Böylelikle, yaklaşık bir yüzyıldır insanlığın kurtuluşu için teorik planda bir alınmaşık olarak ileri sürülen sosyalizm, toplumsal bir varlık olarak insanlığın önüne çıkmıştır. Büyük Ekim Devriminin insanlık tarihi açısından en önemli özelliği budur. SOSYALİZM, TEORİK BİR KAVRAM OLMAKTAN ÇIKMIŞ, CANLI, YAŞAYAN VE GELİŞEN BİR TOPLUMSAL SİSTEM OLARAK İNSANLIK TARİHİNİN MALI OLMUŞTUR. Ve o ilk adımdan beri, sosyalist sistem, tıpkı kökleri ve dalları ile her geçen gün biraz daha gelişen bir ağaç gibi büyüyüp gelişmekte, insanlığa sunduğu ürünlerle gücünü ve geçerliliğini insanlık alemine kabul ettirmektedir. Hele, sosyalist sistemin varlığını hedef alan ikinci emperyalist savaşı da sovyet halklarının örgütlü gücüyle aşan sosyalizm, hem tek ülkede varolan bir sistem olmaktan çıkarak dünyanın üçte birini kaplayan bir sistem olmuş, hem de gücünü kapitalist - emperyalist ülkelerin bile reddedemiyeceği bir noktaya gelmiştir.

Büyük Ekim Devrimiyle kapitalizmin genel bunalımı da derinleşmiştir. Ekim devrimiyle emperyalist zincirin en zayıf halkası koptu. Sosyalist bir toplum kuruldu. Emperyalizmin dünya üzerindeki rakipsiz egemenliği sona erdi. Dünya iki farklı sisteme bölündü. Bu durum, kapitalizmi kemiren çelişkilerin iyice şiddetlenip derinleşmesine ve yaygınlaşmasına neden oldu. Kapitalist sistemle sosyalist sistem arasındaki çelişki dünyanın gidişini yönlendiren en temel çelişki haline geldi.

SOSYALİST DEVRİMİN GERÇEKLEŞMESİ

Büyük Ekim Devrimi, sosyalist devrimin Rusya'da o günkü özgün koşullar altında somutlaştığı ve gerçekleştiği biçimidir.

Büyük Ekim Devrimi insanlık tarihine, işçi sınıfının mücadelesi açısından son derece zengin deneyler kazandırdı. Sınıflar mücadelelerinin tarihi olan insanlık tarihinde ilk kez işçi sınıfı en yakın müttefiki yoksul köylülük ve diğer emekçi kesimlerle birlikte sosyalist devrimi gerçekleştirdi. Bu devrim, insanlık tarihinin tanık olduğu diğer devrimlerden farklı bir özellik taşıyordu. Bu özellik devrim için ittifak konusunda 1917 sonrası döneminin mücadelelerine ışık tutacak bir pratik oldu; devrim için geniş yığınların örgütlenmesi gerekliliğini ve bu örgütlenmenin gerçekleşebilirliğini gözler önüne serdi. Ve bu örgütlenmenin somutlaştığı, işçilerin, köylülerin ve askerlerin devrimci örgütleri olan sovyetlerin pratiğini ortaya koydu. Gerek sosyalist devrim öncesi devrime hazırlanmak üzere, gerek devrim anında, gerekse devrimden sonra sosyalist devletin programını uygulamak için Rusya'da Sovyet tipi bir örgütlenmenin gerekliliğini ve başarısını gösterdi. Ve bütün bunları oluşturmaya, işçi sınıfının yaratıcı zekasının ve yığınların kendi gücünün yeterli olduğunu kanıtladı. İşçi sınıfının yaratıcılığı ve yığınların gayreti ile oluşan Sovyetler, işçi sınıfı partisinin önderliğinde hem Büyük Ekim Devriminin hazırlığında, hem devrim anında, hem de sosyalist devletin işleyişinde son derece yararlı ve üretici örgütler oldular. Bu örgütlerin varlığı çalışan yığınların Devlet yönetimine ve sosyalizmin kuruluşuna katılmasını en iyi biçimde sağladı.

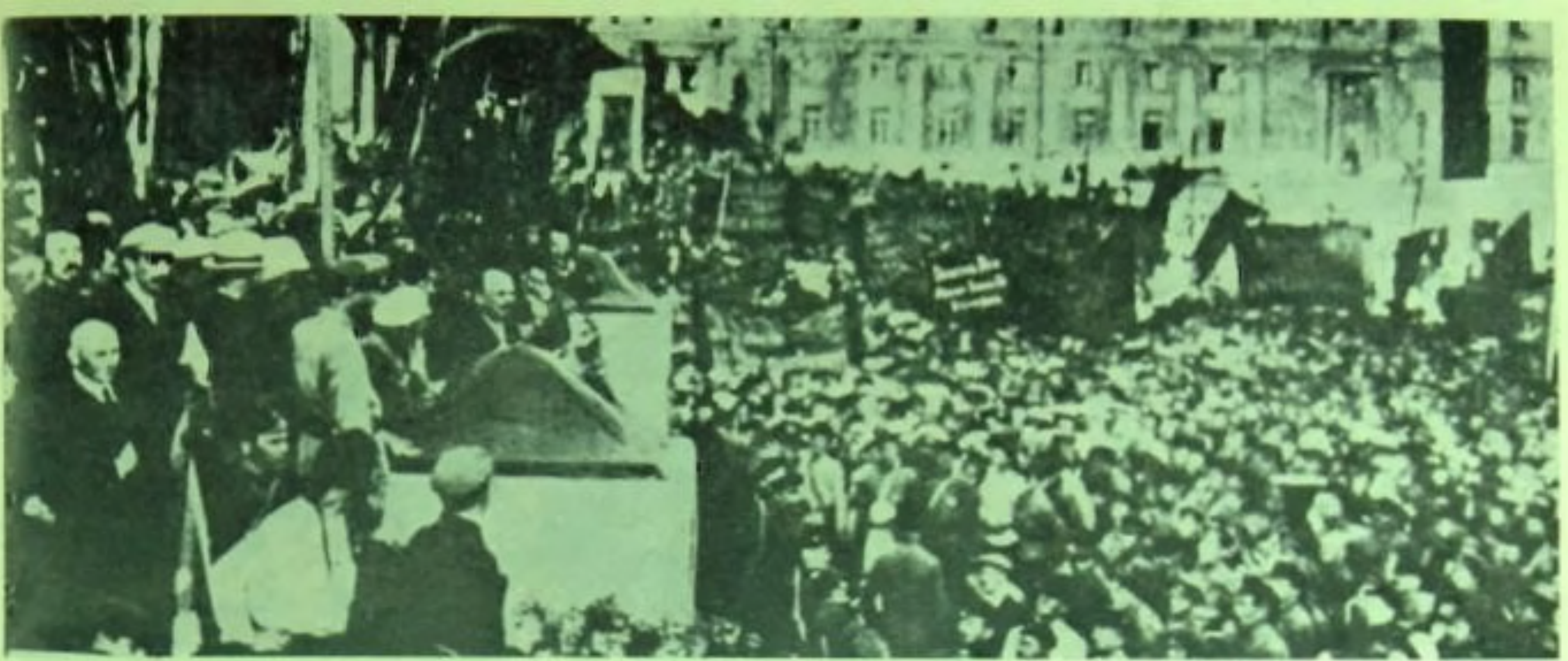
BARIŞ, EKMEK, TOPRAK VE ÖZGÜRLÜK İÇİN

Bir ülkede işçi sınıfı hareketinin nesnel ve öznel koşullarının yanı sıra, devrim için gerekli olan bir devrim durumundan sözedilir. Bu devrim durumu yönetenlerin artık yönetemez, yönetilenlerin de artık yönetilmeyi kabul etmez oldukları bir durumdur.

Ekim Devrimini gerçekleştiren halk barış, ekmek, toprak ve özgürlük istiyordu. Ama o dönemde burjuvazinin ve toprak sahiplerinin hükümeti olan ve devrimci sosyalistler ve menşeviklerce tüm devrimcilik iddialarına rağmen desteklenen Geçici Hükümet halkın bu isteklerini karşılıyabilecek durumda ve niyette değildi. Savaş devam ediyordu. İşçilerin durumu gittikçe kötüleşiyordu. Birçok yerde işçiler tarafından uygulanmaya başlanan sekiz saatlik işgünü hükümet tarafından kabul edilmiyordu. Köylülerin en acil istekleri haline gelen büyük toprak sahiplerinin topraklarının kamulaştırılması reddedildi. Esir uluslara özgürlük verilmek istenmiyor, eski ulusal boyunduruk sürdürülmeye çalışılıyordu. Rusya'nın, çarlığın «halklar hapisanesi» olma durumu devam ediyordu. Hatta monarşinin düşürülmesi resmen onaylanmamış, Rusya'da cumhuriyet ilan edilmemişti. Geçici Hükümet geniş halk yığınları arasında güven duygusunu yitirmişti. Ordu, askeri bir güç olmaktan çıkmıştı. Askerlerin hükümete ve subaylarına hiç bir güveni kalmamıştı. Cepheden kaçan askerler devrimci harekete yeni bir hız ve canlılık getiriyorlardı. Köylüler kendiliklerinden topraklara el koymaya devam ediyorlardı. Hükümet artık devrimci güçlerin hareketini önleyebilecek güçte ve yapıda değildi. Kısaca bütün devlet mekanizması felce uğramıştı.

Büyük Ekim Devrimi işte böyle bir anda, yani yönetenlerin yönetemez, yönetilenlerin de yönetilmeyi kabul etmez oldukları bir anda meydana geldi. Bu anı, ancak geniş yığınları seferber etme gücüne sahip bilimsel, tutarlı ve geçerli bir bakış açısı olan bir parti değerlendirebilirdi. Ve değerlendirdi de. Lenin, bu anı ve koşulları şöyle tanımlıyordu :

«Başarmak için devrim bir komployа, bir partiye değil, fakat öncü sınıfa dayanmalıdır. İşte ilk nokta budur. Devrim, halkın devrimci atılımına dayanmalıdır. İşte ikinci nokta budur. Devrim, halkın ileri eylemlerinin en güçlü olduğu; düşmanın saflarındaki ve devrimin zayıf, kararsız, çelişkiler içindeki dostlarının saflarındaki tereddütlerin en güçlü olduğu, ilerleyen devrim sürecinin dönemecinde meydana gelmelidir, işte üçüncü nokta budur.»

Önderinin bu değerlendirmesini bütün kademelerinde kabul eden işçi sınıfı partisi, sosyalist devrimi gerçekleştirdi. Hiçbir tereddüte ve kararsızlığa yer vermeden son derece yiğit ve akıllı bir uygulama ile Rus gericiliğinin egemenliğine son verdi.

DEVRİMDE PARTİNİN ÖNEMİ

Büyük Ekim Devrimi bilimsel sosyalizmin bir zaferidir. Devrim tüm emekçilere işçi sınıfı partisinin önemini ve rolünü açıkça gösterdi. Rusya'daki işçi sınıfı ve tüm emekçiler bilimsel sosyalizmi özümlemiş ve bunu pratiğe uygulayan bir partiye sahipti. Halka bağlılığını ve çizdiği yolun haklılığını kanıtlamış olan Parti, halk yığınlarının inkar edilmez bir önderi olmuştu. Parti, gerek devrim anını doğru değerlendirerek, gerekse yığınları kalıcı ve mücadeleci bir doğrultuda örgütleyerek işçi sınıfının zaferini sağladı. Hayatını sosyalist devrime adayan tüm sosyalistlerin bilgi, beceri, fedakarlık ve örgütlü mücadelesi ile harekete geçen geniş halk yığınları, Rusya'da işçi sınıfı hareketinin zaferini sağladı. Emperyalist cepheyi yardı ve bunun başarılabileceğini, ancak örgütlü bir güçle başarılabileceğini tüm dünyaya gösterdi.

SOMUT, GERÇEKÇİ, GEÇERLİ HEDEFLERİN YIĞINLARA ÖNERİLMESİNİN ÖNEMİ

İşçi sınıfı partisinin devrimin gerçekleştirilmesindeki başarısının en önemli nedenlerinden biri de, partinin, somut durumun somut değerlendirmesini en iyi biçimde yaparak, kitlelere gerçekçi ve geçerli hedefleri önermede başarılı olmasıdır. Uzlaşmacı menşeviklerin ve devrimci sosyalistlerin burjuva hükümeti desteklediği dönemde, işçi sınıfı partisi ileride Sovyetlerin de faaliyet programı olabilecek somut hedefler öneriyorlardı. Bu program :

- uluslararası alanda : genel demokratik bir barışa kavuşmak için mücadele,
- ekonomik alanda : bütün bankaların millileştirilmesi ve tek bir halk bankasının kurulması, en büyük tekellerin millileştirilmesi ve her türlü ürünün üretimi ve dağıtımı üzerinde Sovyetlerin denetiminin sağlanması,
- tarımda : hiç bir şey ödemeksizin beylik toprakların kamulaştırılması,
- ulusal alanda : bütün ezilen halklara kendi kaderlerini tayin etme hakkının verilmesi.

Bütün partinin etrafında toplandığı bu hedefler aynı zamanda tüm çalışan yığınları da biraraya getirdi. Bu hedefler sosyalizme doğru atılacak adımlar için geçerli öneriler oldu. Geçici burjuva hükümetinin niteliğini halkın gözleri önüne sermeyi hızlandıran bir program oldu.

Rusya'da kapitalizmin gelişmesinin sosyalist devrim için gerekli olan düzeye ulaştığını, kendine özgü koşulları dolayısıyla Rusya'nın emperyalist zincirin en zayıf halkası haline geldiğini gösteren Lenin, sosyalizmin tek ülkede, özellikle Rusya'da gerçekleşebileceğini savundu. Parti, geliştirdiği program etrafında tüm devrimci hareketleri, yığınları bir tek devrimci dalga halinde örgütledi. Halkın barış için, köylülerin toprak için, ulusların kendi kaderlerini tayin için sürdürdükleri mücadele işçi sınıfının sosyalizm için verdikleri mücadele ile birleşerek tek ve güçlü bir devrimci akım oluşturdu.

Bütün bunlar partinin öncülüğünde başarıldı.

UZLAŞMACILARIN SOSYALİST DEVRİME KARŞI ÇIKIŞLARI

Büyük Ekim Devriminin gerçekleşmesi yolunda ilerlerken işçi sınıfı partisi bir taraftan emperyalizme, Rusya çarlığının gericiliğine, diğer taraftan da devrimci hareketteki sapmalara karşı tutarlı bir savaş verdi. Çeşitli görünümler altında beliren bu sapmaların en belirgini, devrim anında devrimci sosyalistlerin ve menşeviklerin burjuvaziyle uzlaşmacı tavırları idi. Tüm ülkelerin işçi sınıflarının mücadelelerine de ışık tutacak olan işçi sınıfı partisinin kararlı tavrı, son derece etkin oldu. Halkın barış, köylülerin toprak, ulusların kendi kaderlerini tayin etme mücadeleleri işçi sınıfının sosyalizm mücadelesi ile birleştiğinde, Parti bütün Sovyetlerin Sosyalizm için iktidara yönelmesini önermişti. Sosyalist Devrim sloganına en çok devrimci sosyalistler ve menşevikler karşı çıktılar. Rusya'daki durumun henüz sosyalist devrim için olgunlaşmadığını, yığınların barış, ekmek, toprak, özgürlük ve sosyalizm için mücadelelerinde fazla aceleci olmamaları gerektiğini ileri sürdüler. Uzlaşmacılar, sosyalizme gerekli koşulların yalnız yüksek düzeyde gelişmiş kapitalist batı ülkelerinde var olduğunu, Rusya'nın sosyalist devrime hazır olmadığını söylüyorlar, burjuva hükümetlerin desteklenmesini öneriyorlardı. Bütün bunlara cevabı, Rusya'daki tüm emekçi sınıflar Yaşasın Sosyalist Devrim sloganları ile cevap veriyorlardı. Nihayet kesin cevap yığınların 25 Ekim Devrimi ile verildi. Uzlaşmacıların tezleri pratikte de mahkum oldu. İşçi sınıfı ideolojisindeki açıklığı ve tutarlılığı ile Parti, yığınlardaki etkinliğini ve güvenini bir kat daha arttırdı.

İKTİDAR SORUNU OLARAK SOSYALİST DEVRİM

Sosyalist devrim, üretim güçlerinin durmadan gelişen toplumsal niteliği ile, üretim araçları üzerindeki mülkiyetin özel niteliği arasındaki çelişkinin sınıflar mücadelesi düzeyindeki çözüm şeklidir. Yani kapitalist üretim biçiminin temel çelişkisinin çözüm şeklidir. Bu konuda sosyalistlerin son derece net bir ideolojik görüşe sahip olmaları gerekir. Dogmatik olabilecek, duygusal olabilecek yaklaşımlar sosyalizmin bilimsel niteliğini ve sosyalist devrimin gerçek özgünlüğünü görmeyi engellememelidir. Bu anlamda Büyük Ekim Devrimi sosyalizm ve sosyalist devrim konusundaki birçok dogmaları yıkmış, hayatın akışı içinde, çeşitli engelleri aşarak gerçekçi bir sosyalist devrim teorisinin gelişmesine de hizmet etmiştir.

Bilimsel sosyalizmin öğretisi ışığında soruna bakıldığında sosyalist devrim sorununun temelinde iktidar sorunu yatar. Aslında bütün devrimlerin temelinde aynı sorun yatmaktadır. Burjuva devrimlerinde de temel sorun iktidar sorunu idi. Sosyalist devrim mücadelesinin özünde bir iktidar mücadelesi olduğunun bilince çıkarılması, yığınlara benimsetilebilmesi ve gerçekleştirilmesi, vurgulanması gereken diğer önemli bir kazanımdır. Sosyalist mücadele denince herşeyden önce ve sürekli olarak burjuvaziye ve onun müttefiklerine karşı, işçi sınıfının ve müttefiklerinin iktidar mücadelesinin anlaşılması ve bu gerçeğin kitlelere kavratılması konusunda Büyük Ekim Devrimi en önemli deney olmuştur.

Kısaca, BÜYÜK EKİM SOSYALİST DEVRİMİ İNSANLIK TARİHİNDE ÇOK ÖNEMLİ BİR DÖNEMEÇ, İNSANLIĞIN KURTULUŞUNA GİDEN YOLDA GÜÇLÜ BİR ADIMDIR.

PARTİNİN SÜREKLİ YAYINLARININ EĞİTİM MALZEMESİ OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Partinin doğrudan ya da dolaylı yayınlarının, partinin ideolojik ve politik çalışmalarında ne kadar büyük bir öneme sahip olduğu gün geçtikçe biraz daha iyi ve net olarak kavranmaktadır.

Partinin çeşitli düzeylerde ve biçimlerde sürdürdüğü yayım çalışmaları giderek çoğalıp çeşitlenirken yeni yeni yayın gereksinimleri de ortaya çıkmaktadır. Yeni bir yayın, kendi alanında tesbit edilen boşluğu doldurmaya çalışırken bir diğer alandaki yayın gereksinimi kendini daha net olarak göstermektedir. Örneğin, partimizin yeniden kurulmasının hemen öncesinde partili arkadaşlarımız tarafından çıkarılan «Yürüyüş» dergisinin işlevi önceleri pek çok kişi tarafından kavranamamışken, Çark Başak gazetesinin çıkmaya başlaması ile alan ve konu ayrımı daha net olarak görülmüştür.

Bu iki yayının da okuyucuları her bir yayının içerikleri ve niteliklerinin birbirinden farkını görmekte ve anlamakta birinin görevini ve işlevini öbüründen beklememektedir. Gene bunun gibi **Yurt ve Dünya** dergisinin yayına hazırlandığı şu sıralarda, bu derginin amacı ve işlevi bir başka yayından devralınıyor değildir. Ancak parti eyleminin gelişmesine bağlı olarak bu yeni yayın gereksinimi geciktirilemiyecek, ertelenemiyecek bir biçimde gelip dayatmıştır. Elbette hiç kimse bu yayınların çalışma alanlarının seçiminin yönetim organlarının sübjektif tercihleri sonucu ortaya çıktığını düşünmemektedir. Tam tersine yukarda da işaret edildiği gibi gelip dayatan bir gereksinime cevap verecek objektif bir kararla bu yayınlar ve çalışma alanları seçilmektedir. Ancak üzerinde duracağımız nokta, yayınların amaçları doğrultusunda Parti Hareketimizin gelişmesi için yararlı birer çalışma kaynağı olabilmesidir.

Parti yayınlarının parti hareketine yararlı olabilmesi öncelikle bu yayınların ideolojik ve politik içeriğinin doğru, titiz ve anlaşılabilir bir biçimde işlenmesiyle mümkündür. Partinin tüm birimlerinin, yayınların bu nitelikte olabilmesi için katkılarının zorunlu olduğu gibi konuların tartışması bu yazının dışında kalmaktadır. Ancak partinin gelişkinliğine bağlı olarak olabildiğince titizlikle hazırlanmış parti yayınlarının yararlı olabilmeleri öncelikle çok iyi değerlendirilmeleriyle mümkündür.

Hiçbir parti yayını bir defada okunup kenara koyulacak cinsten yayınlar değildir. Tümü kendi alanlarındaki politik ideolojik ve pratik çözümlemelere işaret etmektedir. Daha açık bir deyişle partinin çeşitli olaylar ve sorunlar karşısında tavır, tutum ve çözümlemelerini ele alıp işlemektedir.

Burjuvazinin yaygın ve etkin bir biçimde yaptığı politik ve ideolojik propaganda ve ajitasyon karşısında elimizdeki en en önemli araçlardan biri de parti yayınlarıdır. Bu yayınların etkili bir biçimde kullanılması parti eyleminin gelişmesi ve güçlenmesi için can alıcı bir öneme sahiptir. Yayınların parti eyleminde yönlendirici ve hızlandırıcı bir rol oynıyabilmesi öncelikle okunmalarıyla mümkündür. Bu çok basit bir doğrudur. Ancak bu yayınların okunmasının zorunlu şartlarından biri yayının kendi çıkış aralığı içinde okunmasını zorunlu kılmaktadır. Yoksa bir yeni yayın eski yayını okunmadan kenara itecektir. Fakat asıl sorun bu yayınların nasıl okunacağında değil, nasıl değerlendirileceğinde ortaya çıkmaktadır.

Yayınların okunması öncelikle okuyucularının ideolojik ve politik düzeylerinin yükselmesi gibi olumlu bir sonucu yaratacaktır. Ancak yayınların bu temel amacının gerçekleşebilmesi yayınlarda öne sürülen ideolojik ve politik görüşlerin ve çözümlemelerin iyice kavranmasına bağlıdır. Şöyle bir okunup geçilen bir yayın yada bir yazı hiçbir zaman ulaşılması gereken bir amaca hizmet etmeyecektir. Ya da bunun tersi ezberciliktir. Oysa istenen şey ezberlemek değil anlamak, kavramak ve özümsemektir.

Bu nasıl yapılacaktır? Bir konunun kavranmasının, özümsenmesinin göstergesi somut sorunların ele alınışında, yorumlanışında ve bu sorunlara ilişkin çözümlemelerde kendini derhal gösterir. Pratik, ideolojik ve politik yetişkenliğin aynasıdır. İdeolojik ve politik bilinçlenmedeki tutarsızlıklar, eksik ve yanlışlıklar pratik eylem içinde derhal açığa çıkmaktadır. Bunun sonuçlarının bir yanı kararsızlık, çekingenlik, güvensizlik ve nihayet disiplinsizliktir. Diğer yanı ise somut sorunlar içinde en can alıcı olanların tesbitinde, ifade edilişinde ve eylem önerilerindeki isabetsizliklerdir.

Üyelerin son derece güç şartlar içinde, kararlı ve tutarlı olarak parti eylemini sürdürebilmeleri, partili olma özelliklerini, yani bilinçlerini sürekli olarak geliştirebilmelerine bağlıdır. Partili olmak bir «niyet» sorunu değildir. Üyeler bilinçlerini geliştirdikleri ölçüde parti eyleminde yaratıcı ve yönlendirici olarak partinin kendilerinden istediği görevleri yerine getirebilirler. Başlangıçta günlük yaşamın bir parçası olarak süregelen partili olma niteliği giderek tüm yaşamı etkilemeye ve tayin edici olmaya doğru gelişir. Gelişmelidir. Sağlıklı olanı, bu gelişmenin günlük yaşamın içine emdirilmesidir. Bu konudaki hazımsızlıklar çoğu kez «sapma» lar biçiminde kendini gösterir.

Bunun zengin örnekleri yakın geçmişte yaşanmıştır. Bir örnek vermek gerekirse geçen dönemin MDD eylemine savrulmuş pek çok kişi ancak 12 Mart sonrası ayılmışlardır. Ya da bir kısımları bu faşist dönemde sindirilmiştir. Diğer bir kısmı şimdi Türkiye'nin demokratikleşmesini CHP gibi bir burjuva partisinden beklerken, DİSK içinde CHP ve AP militanları ile hatta daha da öte şaibeli kişilerle parti hareketine karşı birleşebilmektedirler.

Bütün bunları kişilerin kötü niyeti olarak açıklamak mümkün değildir. Hiç değilse belli bir kısmı için. Gerçek neden olsa olsa ideolojik ve politik bilinç geriliğidir.

Parti eyleminin her birini büyük kitle eylemleri olarak düşünemiyeceğimize, çalışma ekiplerinin her an sürdürdükleri ideolojik - politik çalışmalara kadar tümü, parti eylemi olduğuna göre, eksiklik ve yanlışlıklarımızı her an gözlemek mümkündür. Tesbit edilen yanlışlık ve eksiklikleri gidermenin yolu da o somut tavır ya da ifadeyi yeniden tekrar etmemek değildir. O somut yanlışlık ve eksikliğin temeldeki ideolojik ve politik yetersizliklerden geldiğini bilerek bu eksikliği ve yanlışlığı gidermek için çalışmaktır.

İşte parti yayınları bu bakımdan en önemli ideolojik ve politik çalışma malzemesidir. Parti yayınlarında ele alınan önemli bir konunun tüm boyutlarıyla kavranabilmesi için gerektiğinde başka kaynaklara da başvurulmalıdır. Ancak bu suretle kendi içinde tutarlı bir dünya görüşü ve parti eyleminin etkili bir şekilde geliştirilmesi olanağı doğar.

Parti yayınlarının değerlendirilmesinde en önemli metodlardan biri de konuyu her örgüt biriminin kendi içinde belli bir gündem maddesine bağlı olarak ve birlikte değerlendirilmesidir. Konunun anlaşılmasında bu suretle tüm üyelerin katkıları sağlanmış ve konu, örgüt biriminin kendi somutunda geliştirilerek değerlendirilmiş olur. Ancak bunun için de zorunlu ön koşul tüm üyelerin konuya önceden hazırlanmalarıdır. Hazırlıksız yapılan bir çalışma hiç şüphe yok ki olumlu sonuçların alınmasını engelleyecektir.

Üzerinde bunca yoğun emek olan parti yayınları aynı sorumluluk anlayışı içinde incelenmeli ve değerlendirilmelidir. Yoksa kitlelerle parti birimleri arasındaki diyaloğun sağırlar diyalogu olması gibi bir tehlike her an gündemdedir.

partili, çark başakın en iyi muhabiri, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

MC İKTİDARI VE PARTİLER

«Baştarafı 1. sayfada»
ların küçümseyip baskı altında tuttuğu «doğucu» ve «dinsel» halk kitlelerinin politik hareketi olarak değerlendirmişlerdir. Oysa hatırlamak gerekir ki, MSP'nin mirasçısı olduğu MNP sözü edilen halk kitlelerinin politik hareketi olarak ortaya çıkmadı. Ticaret ve Sanayi Odaları ve Borsalar Birliği düzeyinde, kredi ve lisans dağılımında büyük kentlerin büyük sermayedarlarına karşı bir baş kaldırma olayına ilişkin olarak kamu oyu Erbakan'ı ilk kez tanadı. Anadolu'da ticaret ve tefecilik alanında bir sermaye birikimi oluşmuş ve sanayie yönelme eğilimine girmişti. Marmara ve Ege bölgesi dışında oluşan bir «yeni zengin» Anadolu burjuvazisi mali ve ekonomik nimetlerin dağılımında kendisine de yer ve pay verilmesini istiyordu. Bu burjuvazinin bir kesimi —Çukurova burjuvazisi— hızla büyük burjuva düzeyine yükseldi. MNP ve o kapatılınca MSP burjuvazideki bu oluşumun siyasal örgütü, partisi olarak ortaya çıktı.

MSP'nin dinciliği üç nedenden kaynaklanıyor. Birincisi, söz konusu Anadolu burjuvazisi, İstanbul ve Egenin «batılaşmış», «gardrop atatürkçüsü» büyük burjuvalarına kıyasla geleneklere dinsel inanç ve değerlere daha bağlı bir sınıf; MSP yöneticilerinin kendileri de bu sınıf ve ortamdan yetişme. İkincisi, oy kaynakları ve kitle tabanı oluşturma hesaplarıyla MSP halk kitlelerinin dinsel inanç ve duygularından yararlanma çabasında. Üçüncüsü, —şimdiye kadar üzerinde durulmamış, çok önemli bir nokta— burjuvazinin temsilcisi ve partisi olarak MSP işçi ve emekçi kitlelerin sola, sosyalizme kayışını, onlarda dinsel ideolojiyi yerleştirip güçlendirerek önlemek istiyor. «Maddi kalkınma manevi kalkınma ile birlikte mümkündür» temasının ısrarla işlenişi bundandır. 1973 seçimleri sırasında Milliyet gazetesinin kendisiyle yaptığı bir röportajda Erbakan «tezgâh başındaki» adamın artık eskisi gibi işine bağlı olmadığından yakınıyor, bunun Almanya gibi gelişmiş bir ülkede dahi önemli bir sorun olduğuna işaret ediyor ve bu bağlılığı oluşturup pekiştirmek için her fabrikanın yanında bir cami yapılmasını öneriyordu. İşçi çalıştığı yere «ekmek kapısı», işverene «velinimeti» olarak bağlanacak, «çalışma barışı» gerçekleşecektir.

MSP'nin zayıf noktası parti çalışma ve propagandalarında ideolojik —dinsel ideolojik— yana ağırlık vermesi, temsil ettiği ve etme çabasında olduğu Anadolu orta burjuvazisinin ve emekçi küçük burjuvazinin ekonomik sorunlarına ve özlemlerine tutarlı ve geçerli çözümler önerememesidir.

Büyük burjuvazinin bir kesimiyle ilişkileri varsa da, bu ilişkileri geliştirip büyük burjuvazinin benimsediği, AP'nin yerine alternatif olarak gördüğü parti haline gelememektedir. Geçerli bir ekonomik görüş ve politikadan yoksunluğu ve «gayri ciddiliği» buna engeldir. Şimdi sanayileşme, ağır sanayie geçme ve sanayii ülke düzeyinde yayma sorun ve amacına en fazla sahip çıkan parti görünümünü kazanmaya çalışıyor. Ama sadece görünümünü. Fizibilite hesapları yapılmamış, projeleri hazırlanmamış, arsalara ilişkin işlemleri tamamlanmamış, ödeneği çıkmamış tesislerin bir çukura iki kürek harçla «temellerini atma» nın gülünç olmaktan öteye gitmiyeceğini anlamıyacak kadar ciddiyetten yoksundur MSP.

Koalisyonun diğer iki partisinden CGP üzerinde durmaya değmez. Eriyip gitmiştir. Sivil/Asker bürokrasinin kendisini «atatürkçü» sayan, ama bu konuda çok dar ve yüzeysel bir anlayışa sahip kesiminin sözcüsü durumundadır ve ancak 12 Mart dönemi gibi zaman ve şartlarda hükümeti oluşturacak eleman sağlamakta işe yarar. MHP parti olarak CGP kadar küçük olmakla beraber, durumu başkadır. Pompalanarak şişirilmiş bir partidir. Bağrındaki komando ve ülkücü'lerle dört bir yana saldırır, devlet kadrolarını, özellikle eğitim kadrolarını ve kuruluşlarını doldurur durumdadır. Ama toplumda gerçek bir tabanı, kitlesi yoktur. Kendisine sağlanan olanaklar, «kolaylıklar» olmasa, bunlar ayağının altından çekilip alınsa, iğne batırılmış bir balon gibi söner. Tam boy açık faşizmde asıl işlevini bulur ve görür. Şimdi de, solu «gayri resmi» biçimde kırdırtmak ve sindirtmek, çok partili parlamenter görünüm altında, baskıcı faşizan bir yönetimi oluşturup sürdürmek için kullanılıyor. Büyük burjuvazi, Demirel ve diğer «örtülü güçler» tarafından. Büyük burjuvazi MHP'yi kullanıyor ama onu kendi partisi olarak benimsemiş değil, en azından şimdilik değil. Büyük burjuvazinin gözü hâlâ AP'de ve giderek ikinci alternatif olarak CHP'de.

CHP de sınıfsal rayına oturamamıştır. Tek parti döneminde CHP'nin bir «devlet partisi» olduğu, doğrudan sivil/asker bürokrat kesime, dolaylı olarak da vesayeti altında tutmaya çalıştığı zamanın burjuvazisine, toprak ağalarına, kasaba eşrafına dayandığı biliniyor. Giderek palazlanan burjuvazinin CHP'den desteğini çekip kendi partisi olarak DP'yi oluşturmasıyla ve çok partili rejim, tek dereceli genel seçimler şartlarında CHP'nin kendisine bir kitle tabanı edinmesi gerekti. 1950'den başlayarak bir türlü muhalefet partisi olmaktan kurtulamayan CHP bu gereği ancak 1960' ların ortasında anladı. Ortanın solu görüş ve politikasının ortaya çıkarılışının nesnel nedenlerinden biri buydu. Bir başka nesnel —ve öznel— nedeni ise TİP'in kuruluşu ve yol alışıydı. Ortanın solu söz konusu edildiğinde İnönü, «Memleket sola kayıyordu, bunu önlemek lazımdı» demekten çekinmemişti.

Bugün de CHP'nin asli görevi budur: toplumun sola kayışından, bu kayışın sosyalizme yönelmesini önlemek üzere yararlanmak. Sosyalizmi reddeden bir sol görünüme bürünmesinin anlamı budur. Böyle iki yönlü bir görevi yüklenmiş olduğundan dolayıdır ki, CHP, hem işçi ve emekçi sınıf ve kesimleri kendi denetimi altına alıp yönlendirmek, hem de sosyalizmi karşısına alan kapitalizmin çerçevesini aşmayan reformculuğu ve parti yapısında barındırdığı burjuva hatta toprak ağası unsurlarla büyük burjuvaziye —ve de ABD'ye— güvence vermek çabası içindedir. Yine bu iki yönlü görevi dolayısıyladır ki, CHP' bir yandan gidebildiği kadar sol çizgide bir programı kitlelere sunmakta, öte yandan kendi içinde demokrat ilerici unsurları geri plana itip yönetim kademelerinden uzaklaştırmakta ve partiyi bütünüyle tek liderin kontrolüne sokacak bir tüzüğü ortaya koymaktadır.

Bugün CHP ne işçi / emekçi kitlelere tam oturmuş, ne de büyük burjuvazinin tereddütsüz tam güvenini kazanmış durumdadır. İşçi / emekçi kitleler içinde durumu 1973 seçimleri zamanına kıyasla nitel olarak zayıflamıştır. Artık CHP, Ecevit'in kişiliğinde somutlaşan coşkulu bir umut değildir kitleler için.

1977 seçimlerinde nicel olarak oy çoğunluğunu elde etse de değildir. Coşkulu bir umut olmaktan çok MC'den kurtulmanın bir alternatifidir sadece. Geleceğin CHP iktidarı —gerçekleşirse eğer— kitlelerin de, burjuvazinin de kendisinden beklediklerini boşa çıkarmaya adaydır. Kitlelerin beklediği «hakça düzen» ve «gönenç» (refah) gerçekleşmeyecektir; büyük burjuvazinin, beklediği, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin siyasal / ekonomik mücadelelerinin kontrol altına alınması ve saptırılması da gerçekleşmiyecektir. Toplumsal gelişmenin nesnel yasaları uyarınca işçi ve emekçi sınıf ve tabakaların siyasal / ekonomik mücadelesi sürecektir. Taahhüt ettiği demokratik özgürlükleri sağladığı ölçüde CHP, toplumun gelişmesinde tarihsel bir işlev görmüş olacaktır. Asıl umut ise, işçi sınıfında, onun politik hareketinde, partisindedir.

çalışma ekipleri, parti yapısının temel taşlarıdır.

Çeşitli ülkelerdeki işçi sınıfı hareketleri arasında ortaklık, işçi sınıfının dünya çapında birliği yalnız çıkarların uyuşmasıyla ve mücadelelerin aynı yönde olmasıyla sınırlı değildir. Bu mümkün de değildir. Çünkü sermaye ve gericilik de uluslararası bir niteliğe sahiptir ve bu niteliği boyuna gelişmektedir.

Girişilen mücadele her ülkede birbirinden kopuk farklı farklı güçlere karşı değildir.

....

Öte yandan, Türkiye gibi geri ülkelerde büyük burjuvazi, kural olarak, aynı zamanda yabancı sermayenin «küçük ortağı», ya da temsilcisi durumundadır. Emperyalizm sadece yatırımlar yoluyla değil, ticaret ve öteki ekonomik ilişkilerle, askeri ilişkilerle, kültürel ilişkilerle bütün kapitalist dünyayı saran ağlar kurmuştur.

Emperyalizm, soygun düzenini sürdürebilmek, bağımsızlık hareketlerini bastırabilmek, faşist yada faşizan yönetimler kurabilmek için dünya çapında faaliyet göstermektedir. Sömürge yönetimlerini devam ettirmeye, bağımlı devletleri kurmaya çalışmakta, en gerici ve demokrasi düşmanı unsurları her yolla desteklemekte, çeşitli ulusların emekçilerini birbirine düşürmek için savaş kışkırtıcılığı yapmaktadır.

Emperyalizm bir dünya sistemidir ve Viyetnam örneğinde görüldüğü gibi, tek bir ülkenin bile kapitalist ilişkiler dışına çıkmaması için en ileri zulmü, vahşeti göze almış bulunmaktadır.
('İşçi Sınıfının Uluslararası Dayanışması
ve 1 Mayıs' broşüründen)

Son sayımızda haberini verdiğimiz Partimizin düzenlediği «Şili Halkıyla Dayanışma Geceleri» yapılıyor. Geceler 13 Kasım'da İzmir'de, 14 Kasım'da İstanbul'da ve 17 Kasım'da Ankara'da olmak üzere üç ilde düzenleniyor.

Gecelerin taşıdığı anlam, tüm Dünya'nın desteklediği Şili Halkının anti - faşist mücadelesinde, Türkiye İşçi Sınıfı ve emekçi halkının da enternasyonalist dayanışmasını vurgulamaktır. Bu, Partimizin, Şili Halkıyla anti - faşist dayanışmanın Türkiye'de zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmak ve onları daha da genişletmek mücadelesiyle yakından ilgisini ve birliğini bilerek hayata geçinmesinin göstergesidir.

YAŞASIN ŞİLİ HALKLARININ

Türkiye İşçi Partisi, Şili Halkının anti-faşist mücadelesini daha geniş kitlelere yansıtmayı amaçlayarak gecelerle ilgili afişleme çalışmaları yaptı. Yalnız İstanbul'da 30.000 adet olmak üzere binlerce afiş asıldı.

Ayrıca Şili'yle ilgili bir de broşür çıkartıldı. «Yaşasın Şili ve Türkiye Halklarının Kardeşçe Dayanışması» adını taşıyan bu broşürün bazı bölümlerini yayınlıyoruz :

ŞİLİ HALKIYLA DAYANIŞMA VE ŞİLİ HALKININ MÜCADELESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Özetle Şili halkıyla dayanışma hareketinin kapsamı, Şili halkının faşizme karşı mücadelesinde desteklenmesi sınırını çoktan aşmış, tüm dünyada, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin güçlendirilmesi davası haline gelmiştir. Bu yüzden de her ülkedeki ilerici politik güçlerin tüm dünya halklarına karşı uluslararası bir görevidir.

....

Şili deneyinin değerlendirilmesi, bütün dünyada canlı ve yaratıcı bir biçimde sürmektedir. Bu değerlendirmeye yalnız bilimsel sosyalistler değil, yeni bir toplum yaratılması davasına içtenlikle inanmış diğer ilerici güçler de katılabilmektedir. Bu değerlendirmenin yapılması, bilimsel sosyalistlerle diğer ilerici, demokratik hareketleri birbirine yaklaştırmakta, yapıcı bir diyalogun kurulmasına yardımcı olmakta, eylem birliğinin ilkelere dayanmasına katkıda bulunmaktadır.

....

Şili deneyinin değerlendirilmesi dendiği zaman, pekçoklarının aklına, yalnızca devrimci mücadelede düşülen yanılgıların ortaya çıkarılması gelmektedir. Bu, devrimci mücadelede başarılarla yenilgilerin bütünlüğünü göremeyen bir anlayışın ürünüdür. Bir halkın mücadelesi, dayandığı temel ilkeler, ulaşmak istediği amaçlar, toplumsal temelleri ile bir bütündür. Bu bütünlüğü gözden kaçırmak, devrimin temel kaynaklarını gözden kaçırmak sonucunu doğurur. Bu ise, devrimci mücadeleyi temel amaçlarından saptırmaya çalışan karşı propagandaya hizmet etmek demektir. Böyle bir bakış açısının, devrimci mücadelenin temel amaçları üzerindeki güçlendirilmesi ile bir ilişkisi de yoktur. Şili deneyinin değerlendirilmesi, öncelikle, Şili halkını sosyalizm etrafında birleştiren temel etkenlerin, Şili'yi sosyalizm yoluna sokan mücadelenin köklerinin incelenmesidir. Ancak böylelikle, yapılan değerlendirmeler, devrimci güçlerin bölünmesine değil birliklerinin pekişmesine Şili halkının ideallerinin yaygınlaşmasına katkılı olabilir. Ancak böylelikle emperyalizmin propagandası etkisiz hale getirilebilir.

....

Şili devrimcileri de böyle yapmaktadırlar. Şili deneyini değerlendiren uluslararası bilimsel sosyalist hareket de aynı ilkelerden hareket etmektedir. Devrimci mücadelenin bütünlüğünü kavramaktan aciz sözde devrimci goşist akımlar ise, emperyalizmle birlikte, Şili devriminin köklerine ve amaçlarına saldırmaktadırlar. Şili halkının uğradığı kayıpların sorumluluğunu devrimci sürecin yöneticileri üzerine yıkmak isteyen sağ uzlaşmacı çizgiler de aynı amaca hizmet etmektedirler.

Şili deneyi üzerine yapılan değerlendirmeler, Şili halkının temel amaçlarını bütün dünyadaki ilerici toplumsal güçler için bir ilham ve cesaret kaynağı haline getirmeyi amaçlamaktadır. Şili halkının mücadelesi, onu inceleyenler için, çağımızın temel yönünü kavramak, toplumun devrimci dönüşümü davasına yaklaşmak için bir aracı olmaktadır. Şili halkıyla dayanışma hareketinin, bu değerlendirmeyi teşvik etmek gibi tarihsel ve kutsal bir işlevi de vardır.

TÜRKİYE HALKI ŞİLİ HALKININ YANINDA

Faşizmin Şili halkının üzerine çökerttiği karanlık, devrim ışığının parıldamasına engel olamadı. Antifaşist mücadele, gitgide daha geniş güçlere ulaşarak toplum yaşamının bütün alanlarında yürütülüyor. Şili halkının devrimci uyanıklığını, en başta Halk Birliği'ni oluşturan örgütlere sarılışı, onları kendi gücüyle yaşatışı kanıtlıyor. Faşizmin indirdiği bütün ağır darbeler Şili işçi sınıfının örgütlerini dağıtamadı. Şili işçi sınıfının partisi, eylemini, kitleler içinde saldığı köklerden aldığı güçle sürdürüyor. Katiller çetesi, Şili işçi sınıfının 1 Mayıs'ları yığınsal biçimde kutlamasına engel olamıyor. Emperyalizmin kan nakli dahi cuntanın ömrünü uzatmaya yetmeyecek.

Halk Birliği partileri, faşist darbenin üçüncü yıldönümünde yayınladıkları bir belgeyle ülkedeki durumu değerlendirdi. Şili'den faşizmi sökmek isteyen tüm toplumsal ve politik güçleri, eylemlerini uyumlu

VE TÜRKİYE KARDEŞLİĞİ

biçime sokmaya çağırdı. Şili'nin zincirlerine karşı savaşmaya hazır tüm kesimlerle ortak eylemde bulunmayı, devrimci ve yurtseverce bir görev olarak gördüğünü ilan etti. Güçlerin toparlanması sürecini başlatacak ortak hedefleri sıraladı :

— Gizli polis örgütü DINA'nın baskı ve terörüne karşı, örgütün dağıtılması için tüm güçler birleştirilmelidir!

— Sivil ve askeri siyasal tutukluların affı ve sürgündekilerin geri gelmesi için eylem birliği gerçekleştirilmelidir!

— Öldürme ve işkence suçlularının yargılanması için birlikte mücadele edilmelidir!

— Halk kitlelerinin, örgütlenme, sendikal haklarını kazanma davası için; sefalete son verilmesi, işsizliğin son bulması, ücretlerin artırılması ve sosyal güvenliğin gerçekleştirilmesi için yanyana mücadele edilmelidir!

— Yabancı sermayeye peşkeş çekilen ulusal servetlerin, büyük tekellerin haydutluğuna kurban giden ulusal sanayiin ve küçük, orta işletmelerin korunması için ortaklaşa örgütlenilmelidir!

— Ulusal kültürün savunulması, eğitimin faşistleştirilmesinin engellenmesi, binlerce öğrenci ve genç insanın eğitimine indirilen siyasal ve maddi darbelerin onarılması için güçler birleştirilmelidir!

Bu talepler onbinlerce, yüzbinlerce Şili'linin faşizme karşı nefretini birleştiriyor, örgütlü bir güç haline dönüştürüyor. Ama bu taleplerin yankısı yalnız Şili içinde kalmıyor Dünyanın tüm yörelerinden milyonlarca insan bu taleplere sahip çıkıyor. Şili halkının davasını kendilerinin toplumsal kurtuluş mücadelesiyle birleştiriyor. Şili halkıyla dayanışma hareketi yaygınlaşıyor. Türkiye halkı da bu dayanışmada kendine düşen yeri alıyor.

ŞİLİ HALKINA ÖZGÜRLÜK!

ŞİLİ'DEKİ TÜM POLİTİK TUTUKLULARA ÖZGÜRLÜK, ŞİLİ YURTSEVERLERİNE İNSANCA YAŞAMA HAKKI!

LUIS CORVALAN'A ÖZGÜRLÜK!

YAŞASIN ŞİLİ!

YAŞASIN ŞİLİ VE TÜRKİYE HALKLARININ KARDEŞÇE DAYANIŞMASI!

ÖZGÜRLÜK ELÇİLERİ ŞİLİ SANATÇILAR İSABEL PARRA ANGEL PARRA VE PATRICIO CASTILLO KONSERLER VERMEK İÇİN ÜLKEMİZE GELİYOR

NERUDA

şili halkıyla dayanışma gecesi

Politika

Angel ve İsabel Parra Türkiye'ye geliyor

SALVADOR ALLENDE'Yİ EYLÜL 1973'TE YAPTIĞI SON RADYO KONUŞMASININ BİR BÖLÜMÜNDE ŞÖYLE DİYORDU: "GENÇLİĞE, ŞARKI SÖYLEYİP COŞAN MÜCADELECİ, SEVİNÇ VE COŞKULARINI KAVGAYA ADAYAN GENÇLERE SESLENİYORUM"

Şilili sanatçı aile Parra'lar ülkemizde

VATAN

Şili'li özgürlük ...

Angel, İsabel Parra ve Patricio Castillo, şarkılarıyla nefer gibi

VICTOR JARA

Cumhuriyet

"Şili Şarkısı,, özgürlük savaşını sürdürüyor

İLERİCİ BASINDA «ŞİLİ HALKIYLA DAYANIŞMA GECELERİ»

ABD SEÇİMLERİ

Her seçim kampanyasında, günümüz A.B.D.'ndeki seçim mekanizmasının, Holywood artistleriyle, bandolu fişekli şenliklerle, adayların, kravat renklerini bildirerek seçmenlerin bilmesi gereken her şeyi açıkladıkları izlenimini veren kitle haberleşme araçlarıyla (basın, televizyon vb.) oluşturulmuş olan yaldızları biraz daha dökülüyor ve A.B.D. demokrasisinin perde arkasındaki diktatörü Mr. Sermaye gözler önüne seriliyor.

Tarihe bakarsak Amerikan demokrasisinin temel sorununun ve temelde hangi çıkarlara hizmet ettiğinin A.B.D.'nin kuruluş yıllarında bile bir sır olmadığını görürüz. Başkanlığın ve senatörlüğün babadan oğula geçmesini savunan bir monarşist olan ilk A.B.D. Başkan Yardımcısı John Adams tam 185 yıl önce şöyle diyordu: «Mülkiyetin olduğu yerde fakirlik ve zenginlik bir arada olacaktır... Bu ülkenin yöneticilerinin karşılaşacakları en önemli sorun bu ikisini bir arada tutmayı başarmaktır.» 1809 yılında Başkanlığa gelen James Madison ise ülkedeki politik gelişmelerin hangi temel üzerinde oluştuğunu şöyle belirtmek zorunda kalıyordu: «Belirli ellerde toplanan ülkedeki servetin eşitsiz dağılımı politik guruplaşmaların en genel ve sürekli kaynağı olmaktadır.», «Çeşitli ve birbiriyle çelişen ekonomik çıkarlar parti ruhu ve politik guruplar biçiminde hükümetin en gerekli ve günlük işlemlerine bile müdahale etmektedir.»

Yine tarihe bakarsak ABD demokrasisinin yaldızlarını döktüğü başka dönemler de olduğunu görürüz. Örneğin 20. yüzyılın başlarında büyük mülkiyeti korumakta hiç bir sınır tanımayan Senato'ya halk arasında «zenginler kulübü», Federal Mahkemeye de «mülkün kılıç ve kalkanı» adı takılmıştı.

Sadece A.B.D. başkan adaylarının seçim kampanyalarında harcadıkları mebläğlara bakmak bile başkanlık koltuğu ile sermaye arasındaki ilişki hakkında bir fikir verebilir.

Daha 1910'larda Cumhuriyetçi Parti'nin ya da Demokrat Parti'nin başkanlık seçim kampanyalarında harcadıkları ortalama para tutarı 2,5 milyon dolar civarındaydı.

1928'de Başkan olan ve kısa sürede «sermayenin maşası» olarak ünlenen Hoover'in seçim kampanyasını Amerika'nın en ünlü mali tekelinin başındaki J. P. Morgan finanse etmişti. Hoover de karşılığında Morgan'ın desteklediği hisse senetlerinin hızla değer kazanmasını sağladı.

Yapılan resmi açıklamalara göre 1940'da 6.2 milyon dolar olan bir başkanlık seçimi kampanyasının maliyeti 1968'de 44.2 milyon dolara yükselmişti. 1972 seçimi için R. Nixon 60 Milyon dolar, Mc. Govern 20 milyon dolar harcamıştı. Son seçimlerde ise, yeni çıkan bir yasaya uymak zorunluluğu nedeniyle resmi açıklamalara göre Carter 16.7 milyon dolar (272 milyon TL), Ford ise 14 milyon dolar (224 milyon TL) ile yetinmek zorunda kaldılar.

Tekeller seçim kampanyalarına adayların uluslararası politika alanındaki düşüncelerini, askeri, toplumsal alanlarda yapmayı düşündüğü harcamaları, ekonomik ve mali görüşlerini, uygulayacağı vergi politikasını vb. göz önüne alarak «yardım»da bulunurlar. Bu yardımlar iki partili demokrasi sisteminin yürürlükte olduğu ABD'de, sermaye kesimlerinin o dönemde uygulanmasını bekledikleri ekonomik politikaların niteliklerine göre Cumhuriyetçi Parti ile Demokrat Parti içindeki adaylar arasında dağıtılır.

Uygulanmasını önerdikleri ekonomik politikalar açısından Cumhuriyetçi Parti ile Demokrat Parti arasında özellikle 1960'larda belirginleşen politik bir iş bölümü söz konusudur. Demokrat Parti'nin ekonomik politikası kârlarında düşme görülen sermaye kesimlerine yeni yatırım olanakları yaratılmasına, bunun için de bazı «toplumsal refah» programlarının uygulanmasına dayanır. Yeni yerleşim bölgesi inşaatları, kentlerin yeniden düzenlenmesi ve yoksullukla mücadele programları büyük kâr çarklarını döndürmek için Demokrat Parti'nin uygulanmasını önerdiği ekonomik politikanın araçlarıdırlar. Bu arada askeri yatırımların arttırılması, sermayenin vergi indirimlerine ve muafiyetlerine kavuşturulması da unutulmaz. «Toplumsal refah» programları 1970'lerde resmi istatistiklere göre Amerikan halkının üçte birini oluşturan ve «yoksulluk sınırında ve bu sınırın altında» yaşayanların yaşam düzeylerinin yükselmesini sağlayamasa da bazı sermaye kesimlerine kârlı yatırım alanları sağlamaya yeter. İstenen de budur zaten!

Şili'deki kanlı generaller cuntasına ekonomik sorunlarda akıl hocalığı yapan ve 1976 Nobel İktisat Ödülünü alan M. Friedman gibi danışmanlara sahip Cumhuriyetçi Parti ise fiyatların artmasındansa işsizliğin artmasının daha iyi olacağını savunan bir ekonomik görüşün savunucusudur. Halkın tüketim gücünü arttırmaya yönelik hükümet harcamalarını kısmaktan, kârlara uygulanan vergileri azaltmaktan, sendikal talepleri daha sıkı dizginlemekten yanadır.

A.B.D.'nde sermayenin kendi içindeki çelişkiler politik planda Cumhuriyetçi Parti - Demokrat Parti çekişmesi olarak yansır. Temelde ise her iki parti de sermayenin temsilcisi durumundadırlar ve her iki parti de ülkedeki işçi sınıfı hareketinin ve sınıfsal mücadelenin duraklatılmasına, eğer bu başarılamazsa, devrimci çizgisinden saptırılmasına büyük bir önem verirler. Cumhuriyetçi Parti 1912 seçimlerinde Sosyalist Parti'nin güçlenmesini durdurmak için bünyesinden devrimci sloganlara sahip bir İlerici Parti çıkarmak zorunda kaldı. İlerici Parti bu oyuna rağmen 1912 seçimlerine 1 milyon oy alan Sosyalist Parti'ye ağır bir darbe oldu. İlerici Parti'nin kurucularından W. Perkins ile F. Munsey'in ülkenin en güçlü mali ve sınai tekelleri olan House of Morgan ve U.S. Steel and the Harvester'ın adamları olduğu ise sonraları ortaya çıktı. 1912 seçimlerini kazanan Demokrat Parti'li Woodrow Wilson tekellerin adamı olduğunu hayat pahalılığına, kötü çalışma koşullarına ve tekellere karşı işçi sınıfının 1919'da verdiği büyük mücadeleyi amansızca kırarak gösterdi. Woodrow Wilson New York'lu 50 bin giyim işçisiyle, U. S. Steel'in 367 bin işçisinin başlattıkları, kısa bir süre sonra 4,5 milyon işçiyi kapsayan bir genel greve dönüşen hareketi ancak 5 ayda ve kanlı işçi katliamları düzenleyerek bastırabildi. Bu kanlı olaylar Demokrat Parti'ye ülkedeki sosyalist bilinçlenmeyi engellemek ve eritmek için gerektiğinde reformculuğu ve hatta devrimciliği üzerine almasının şart olduğunu öğretti. Büyük 1930 iktisadi buhranında Demokrat Parti'nin seçtiği bu yeni popülist politika sermaye düzeninin kurtarılmasında hayati bir rol oynadı. 1960'larda Amerikan tarım işçilerinin sendikalaşma hareketi sendikal mücadele sınırlarını aşıp tüm işçi sınıfının ülke çapında aktif olarak desteklemeye başladığı, ilerici güçleri bir araya getiren sınıfsal bir mücadele olmaya yüz tutunca hareketi rayından çıkartmayı yine Demokrat Parti üzerine aldı.

Reformcu görünümüne karşın Demokrat Parti sermayenin çıkarları gerektiği zaman uluslararası ve iç politikada en saldırgan ve tutucu çıkışları yapabileceğini 20. yüzyılda yeterince kanıtlamış bir Partidir. Amerikan işçi sendikaları konfederasyonu AFL - CIO'da sosyalistlere ve komünistlere karşı mücadeleyi Demokrat Parti yürütür. Anti - tekelci mücadelenin sınırlarını daraltma görevi yine Demokrat Partinin omuzlarındadır. Kore Savaşı, Küba'ya yapılan Domuzlar Körfezi çıkartması, Tonkin körfezi kışkırtması, Vietnam istilası Demokrat Parti'nin sermaye adına Amerika'nın alnına sürmeyi başardığı kara lekelerdir. Son seçimlerde Ford bu alanda Demokrat Parti'yle boy ölçüşebileceklerini sermaye çevrelerine kanıtlamak için Angola'yı Vietnam haline getirmeyi düşünmüş olduklarını, «komünistlerin iktidarı alma olasılığının çok yüksek olduğu Portekiz'de etkin bir çalışma yaptıklarını» ve Mısır'daki başarılarını açıklamak zorunda kaldı. Tayland'da karşı - devrimci askeri bir cuntayı işbaşına getirerek silah fabrikatörlerine «atak»lığını gösterdi. Ancak Şili'nin sözünü etmekten Ford bile utandı.

Günümüz A.B.D.'sinde her iki partinin de dikkatleri nükleer silahların sınırlandırılması yolunda ve ABD hükümetinin üçüncü dünya ülkelerindeki müdahalelerine karşı işçi sınıfında ve ilerici kesimlerde gelişen tepkilerin geniş boyutlar kazanmaması üzerinde yoğunlaşmış bulunuyor. Bu nedenle her iki parti de uluslararası planda Sovyetler Birliği ile iyi ilişkiler kurulmasının ve silahsızlanma konusunda karşılıklı adımlar atılmasının dünya barışı için taşıdığı önemi kabul etmek zorunda kalırken ülke içinde bu politikaları destekleyen demokratik kuruluşları ezmeye çalışmakta birbirleriyle yarış içindeler.

Emperyalist savaş ve müdahale serüvenleriyle silah fabrikatörlerine ve tekellere karşı oluşan politik kitle hareketlerini ve sınıfsal bilinçlenmeyi duraklatmak daha ne kadar mümkün olacak? ABD'nde gitgide gündeme girmeye başlayan soru işte bu.

ÇARK BAŞAK ● Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın organı ● Sahibi: Türkiye İşçi Partisi adına Behice BORAN ● Sorumlu yazı işleri müdürü: Nurdan ORPEN ● 15 günde bir yayınlanır ● Yönetim yeri: TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel - İSTANBUL Tel: 45 92 01 ● Abone: 24 sayı için 35.— TL. Yurtdışı: 70.— TL. ● Dizgi-Tertip: Başaran Matbaası ● Baskı: Ufuk Matbaası — Tel.: 26 43 09